

NACIONALNI PROGRAM ZA ZAŠTITU I
PROMICANJE DOJENJA ZA RAZDOBLJE OD
2024. DO 2027. GODINE

SADRŽAJ

1. Uvod	3
2. Opis razvojnih potreba i razvojnih potencijala	4
3. Opis prioriteta javne politike	5
4. Ciljevi, podciljevi, mjere i aktivnosti Nacionalnog programa za zaštitu i promicanje dojenja od 2024. do 2027. godine	6
5. Popis ključnih pokazatelja ishoda i ciljanih vrijednosti pokazatelja	13
6. Termini plan provedbe	13
7. Indikativni financijski plan s prikazom financijskih pretpostavki za provedbu ciljeva i projekata od strateškog značaja	13
8. Usklađenost s Nacionalnom razvojnom strategijom, sektorskim i višesektorskim strategijama te dokumentima prostornog uređenja	13
9. Okvir za praćenje i vrednovanje	14
10. Literatura	15
Prilog	18
Cilj 1	18
Cilj 2	23
Cilj 3	26
Cilj 4	30
Cilj 5	35
Cilj 6	39
Cilj 7	491
Cilj 8	49
Cilj 9	54
Popis kratica	60

1. Uvod

Zaštita, promicanje i potpora dojenju javnozdravstveni je prioritet Republike Hrvatske, što se ogleda u dokumentima koje su Hrvatski sabor i Vlada Republike Hrvatske prihvaćali u proteklih petnaestak godina, a odnosili su se na potporu dojenju poput Nacionalne strategije razvoja zdravstva od 2012.–2020. godine („Narodne novine“, broj 116/12), Nacionalne populacijske politike („Narodne novine“, broj 132/06), Nacionalne strategije za prava djece u Republici Hrvatskoj za razdoblje od 2014. do 2020. godine te dvaju Programa za zaštitu i promicanje dojenja od 2015. do 2016. godine i od 2018. do 2020. godine. U skladu s Nacionalnom razvojnom strategijom Republike Hrvatske do 2030. godine („Narodne novine“, broj 13/21) te Nacionalnim planom razvoja zdravstva za razdoblje od 2021. do 2027. godine i Akcijskim planom razvoja zdravstva za razdoblje od 2021. do 2025. („Narodne novine“, broj 147/21), kao ključnim strateškim dokumentima Ministarstva zdravstva (u daljnjem tekstu MZ) koji utvrđuju posebne ciljeve, mjere, projekte i aktivnosti koje se planiraju provesti s ciljem unaprjeđenja zdravstvenog sustava i zdravstvenih ishoda populacije, izrađen je Nacionalni program za zaštitu i promicanje dojenja za razdoblje od 2024. do 2027. godine (u daljnjem tekstu: Program). Provedba prethodno navedenih dokumenata dovela je do toga da su od 2007. do 2016. godine sva javna hrvatska rodilišta ispunila kriterije Fonda Ujedinjenih naroda za djecu (u daljnjem tekstu: UNICEF) i Svjetske zdravstvene organizacije (u daljnjem tekstu: SZO) za dobivanje naziva „Rodilište prijatelj djece“ (u daljnjem tekstu „RPD“), što je važno postignuće ne samo na domaćem nego i na međunarodnom planu. Vrlo je važan dio za provođenje navedenog programa pitanje marketinga i prodaje zamjena za majčino mlijeko, bočica i duda, duda varalica te dječje hrane za dohranu koji su regulirani Međunarodnim pravilnikom o načinu reklamiranja i prodaje nadomjestaka za majčino mlijeko Svjetske zdravstvene organizacije (u daljnjem tekstu: *Kod SZO-a*) koji je donesen 1981. godine, kao i pripadajućim rezolucijama Svjetske zdravstvene skupštine (u daljnjem tekstu: SZS) koje su donesene nakon 1981. godine. Hrvatski sabor donio je Zakon o provedbi Uredbe (EU) br. 609/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 12. lipnja 2013. o hrani za dojenčad i malu djecu, hrani za posebne medicinske potrebe i zamjeni za cjelodnevnu prehranu pri redukcijskoj dijeti („Narodne novine“, broj 69/17 i 114/18), koji je na snazi od 1. travnja 2019., a kojim su regulirani pojedini aspekti marketinga i prodaje zamjena za majčino mlijeko. Pravilnicima koji proizlaze iz navedenog Zakona bit će reguliran marketing i prodaja i drugih proizvoda koji se upotrebljavaju u prehrani ili za prehranu dojenčadi i male djece.

U mnogim se međunarodnim dokumentima govori o važnosti zaštite i promicanja dojenja u svijetu. SZO i UNICEF u Globalnoj strategiji za prehranu dojenčadi i male djece preporučuju dojenje kao jedinstveni način kojim se dojenčad opskrbljuje svim hranjivim sastojcima potrebnim za osiguranje zdravog rasta i razvoja tijekom prvih šest mjeseci (razdoblje isključivog dojenja) te nastavak dojenja uz odgovarajuću dohranu do dvije godine djetetova života, a i dulje ako majka i dijete žele. U nedavno objavljenoj strategiji UNICEF-a za prehranu djece od 2020. do 2030. godine govori se o prehrani majki i djece kao ljudskom pravu pri čemu se velika važnost posvećuje dojenju i naglašava se da se globalni postotak isključivo dojene djece u posljednjih deset godina povećao za 20 %. Osobita pozornost posvećuje se neodgovarajućem marketingu tvorničkih dojenačkih pripravaka i njegovu štetnom utjecaju na prehranu i zdravlje dojenčadi i male djece, majki i njihovih obitelji. Isto tako u toj se strategiji zagovaraju socijalne politike za zaštitu prehrane majki i djece, uz osobit naglasak na odgovarajućoj zaštiti majki i prehrani djece u razdoblju od koncepcije i sljedećih 1000 dana do dobi djeteta od tri godine. U toj se strategiji ističe važnost zaštite majki dojilja i prirodne prehrane djece u izvanrednim situacijama kako bi se tijekom krize razvili mehanizmi zaštite prehrambenih potreba najosjetljivijih skupina djece i njihovih obitelji.

Što se prirodnih sposobnosti tiče, gotovo sve majke koje to žele mogu dobiti ako imaju odgovarajuću potporu obitelji, zdravstvenog sustava i zajednice. Globalni akcijski plan SZO-a za prevenciju i kontrolu nezaraznih bolesti od 2013. do 2020. godine također podupire promicanje i zaštitu dojenja u svjetlu cjeloživotne prevencije nezaraznih bolesti i bitne uloge dojenja u prevenciji pretilosti, koronarne bolesti srca, visokoga krvnog tlaka, dislipidemije, inzulinske rezistencije i nekih

drugih bolesti. Postoje znanstveno utemeljeni dokazi da dojenje među ostalim smanjuje rizik od razvoja pretilosti, kardiovaskularnih bolesti, šećerne bolesti i nekih drugih nezaraznih bolesti kasnije u životu.

Isključivo dojenje prvih šest mjeseci među ostalim štiti od infekcija (srednjeg uha, upale pluća, proljeva) uz opskrbu hranjivim tvarima i energijom koja osigurava pravilan tjelesni i neurološki rast i razvoj djeteta. Nakon šest mjeseci dojenje omogućuje nastavak opskrbe odgovarajućom energijom i visokokvalitetnim hranjivim tvarima koje zajedno s ostalom hranom koja se uključuje u dohrani štiti dijete od gladi, pothranjenosti i pretilosti. Nastavak dojenja do dvije godine djetetova života i dulje, ako to majka i dijete žele, može imati važno mjesto u osiguranju djetetovih prehrambenih potreba, uključujući više od trećine energetske potreba, potreba za visokonezasićenim masnim kiselinama, vitaminom A, kalcijem i riboflavinom. Osim toga, dojenje djeluje povoljno i na zdravlje majki te smanjuje rizik od razvoja raka dojke i raka jajnika u žena koje su dojile, a prema nekim istraživanjima i od raka endometrija, a ti se učinci kumuliraju i veći su što je ukupno trajanje dojenja bilo dulje.

Program „Rodilište prijatelj djece“ SZO-a i UNICEF-a usredotočuje se na zaštitu, promicanje i potporu dojenju u ustanovama koje pružaju skrb majkama i novorođenčadi tako da se u njima provodi *Deset koraka do uspješnog dojenja* koji su 2018. godine revidirani. U prvom koraku revidirane inicijative naglašava se važnost pune primjene Koda SZO-a i relevantnih rezolucija SZS-a, kao i kontinuirano interno praćenje pridržavanja kliničkih praksa kojima se poštuje *Kod SZO-a*. Iste godine SZS je izdao rezoluciju WHA 71.71A u kojoj se ističe važnost oživljavanja inicijative „Rodilište prijatelj djece“ i podržavaju aktivnosti u donošenju učinkovitih mjera na nacionalnoj razini za prihvaćanje *Kod SZO-a* i odgovarajućih rezolucija SZS-a. Kako je prethodno navedeno, *Kod SZO-a* je skup propisa i preporuka kojima se regulira reklamiranje i prodaja industrijskih pripravaka mlijeka za dojenčad, bočica za hranjenje i dudica, dudu varalica te ostale hrane za dohranu dojenčadi.

2. Opis razvojnih potreba i razvojnih potencijala

Nacionalna razvojna strategija Republike Hrvatske do 2030. godine („Narodne novine“, broj 13/21) dokument je koji određuje kvalitetu života današnjih i budućih generacija u Republici Hrvatskoj (u daljnjem tekstu RH). Gospodarski i društveni razvoj u ravnoteži s prirodom predviđen unutar četiri razvojna smjera stvorit će prilike za sadašnje i buduće generacije, pri čemu će ljudi biti u središtu svih ulaganja. U okviru drugog razvojnog smjera „Jačanje otpornosti na krize“ kaže se da će usmjerenost na jačanje otpornosti na krize dovesti do podizanja kvalitete života za sve građane. Tome će pridonijeti poboljšanje zdravlja građana, podizanje razine društvenih usluga i promicanje društvene uključenosti, kao i borba protiv siromaštva te stvaranje poticajnog okruženja za obitelj, demografsku obnovu i primjerene razine mirovina. Važan doprinos bit će i povećana sposobnost javnih službi za prevenciju različitih sigurnosnih prijetnji i reagiranje na njih. Razvojnog smjeru „Jačanje otpornosti na krize“ pridonosit će politike usmjerene na ostvarivanje sljedećih strateških ciljeva:

1. zdrav, aktivan i kvalitetan život
2. demografska revitalizacija i bolji položaj obitelji te
3. sigurnost za stabilan razvoj.

U sklopu Nacionalnog plana razvoja zdravstva za razdoblje od 2021. do 2027. godine („Narodne novine“, broj 147/21) planirano je pet posebnih ciljeva od kojih 1. posebni cilj nosi naziv „Bolje zdrave životne navike i učinkovitija prevencija bolesti“. Unaprjeđenje mjera promicanja zdravlja i prevencije bolesti ključan je korak u postizanju zacrtanog cilja poboljšanja zdravstvenih ishoda u populaciji. Promicanjem zdravih životnih navika i mjerama prevencije vodećih uzroka pobola i smrtnosti teži se povećanju očekivanog trajanja života, ali i njegove kvalitete povećanjem broja godina zdravog života, odnosno godina bez bolesti i/ili invalidnosti. Promicanje zdravlja obuhvaća i potporu dojenju kako bi se dodatno pridonijelo zdravlju djece i majki. U svrhu ostvarenja navedenog 1. posebnog cilja jedna je od mjera i promicanje zdravih životnih navika, a obuhvaća i potporu dojenju.

U Nacionalnom planu oporavka i otpornosti 2021. – 2026. („Narodne novine“, broj 78/21) u Komponenti 5. Zdravstvo naglašeno je da je vodeći javnozdravstveni problem u RH rak, koji je drugi najčešći uzrok smrti (nakon kardiovaskularnih bolesti) i odgovoran je za 27 % smrtnih slučajeva u RH u 2018. godini. Godišnje u RH dijagnozu maligne bolesti dobije više od 24 000 građana. Vodeći je uzrok smrti u osoba mlađih od 65 godina te odgovoran za 50 % smrtnih slučajeva u žena i 35 % u muškaraca. Strateški cilj usmjeren je na poboljšanje zdravlja građana tijekom cijelog života, smanjenje pojavnosti i smrtnosti od raka te produljenje i povećanje kvalitete života oboljelih od raka u RH na razinu zapadnoeuropskih zemalja. Usvojen je Nacionalni strateški okvir protiv raka do 2030. („Narodne novine“, broj 141/20) radi smanjenja pobola i smrtnosti od raka te su sadržaji iz tog okvira, kao i ostalih nacionalnih programa, uzeti u obzir prilikom izrade ovog Nacionalnog programa i ostalih akata strateškog planiranja. Pritom se ne bi smjela izgubiti iz vida činjenica utjecaja dojenja kao primarne prevencije na pojavnost onih vrsta raka u žena (raka dojke i raka jajnika) koji su najčešći uzroci pobola i smrti u toj populaciji. U metaanalizi kojom je obuhvaćeno 47 istraživanja iz 30 zemalja za svakih 12 mjeseci dojenja rizik od invazivnog raka dojke smanjuje se za 4 % čime bi se godišnje moglo spasiti više od 20 000 života žena.

3. Opis prioriteta javne politike

Ovaj Program temelji se na nacionalnim strateškim dokumentima spomenutim u prethodnom poglavlju u kojima su određeni strateški smjerovi i strateški ciljevi te na međunarodnim dokumentima SZO-a. Program ima za cilj povećati učestalost isključivog i ukupnog dojenja. Prema globalnim ciljevima SZO-a za unaprjeđenje prehrane do 2025. godine postavljen je cilj povećanja učestalosti isključivog dojenja u svijetu u prvih šest mjeseci na 50 %. Prema podacima Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo (u daljnjem tekstu: HZJZ) u RH je 2013. u dobi od 3 do 5 mjeseci isključivo dojeno 58,2 % dojenčadi, a 2017. godine njih 71,7 %. Cilj koji se odnosi na povećanje isključivog dojenja u svijetu u prvih 6 mjeseci života na 50 % ponovljen je u rezolucijama SZS-a 69.9 iz 2016. godine i SZS-a 71.71A iz 2018. godine. Ovaj Program dokument je kojim se utvrđuju strateški smjerovi, ciljevi, podciljevi, mjere i aktivnosti na zaštiti i promicanju dojenja u RH usmjerene na ostvarivanje svih dobrobiti koje dojenje ima sa stajališta zdravlja, gospodarstva, ekologije i mnogih drugih aspekata.

Opći je cilj Programa ostvarivanje ideje prema dojenju usmjerenog društva provođenjem mjera za ostvarivanje ciljeva kako bi se ostvarili podciljevi predviđeni ovim Programom.

Mjere koje se planiraju poduzeti u razdoblju provedbe ovog Programa usmjerene su na osiguranje održivosti programa zaštite, potpore i promicanja dojenja u rodilištima i jedinicama intenzivne neonatalne njege i jedinicama intenzivnog neonatalnog liječenja (u daljnjem tekstu: JINNJ/JINL) te stvaranje pretpostavki za dosljednu primjenu Koda SZO-a u RH. Osim toga, potrebno je planirati nastavak rada na poboljšanju uvjeta rađanja sa stajališta ljudskih prava u rodilištima u Republici Hrvatskoj uvođenjem novog programa „Rodilište prijatelj majki i djece“ (u daljnjem tekstu: „RPMD“), uz poticanje dojenja na dječjim odjelima bolnica i u zajednici te raditi na unaprjeđenju sustava praćenja i evaluacije stopa dojenja i prehrane dojenčadi i male djece. Posebnu pozornost valja posvetiti radu prve banke humanog mlijeka (u daljnjem tekstu: BHM) u RH na nastavku prikupljanja i distribucije darovanog humanog mlijeka. Za održivost programa zaštite, promicanja i potpore dojenju važno je osnivanje nacionalnog referentnog centra za planiranje, provođenje i koordinaciju edukacije zdravstvenih radnika i roditelja, i tijekom trudnoće i prije planirane trudnoće, od vrtičke do studentske dobi u Kliničkom bolničkom centru Zagreb (u daljnjem tekstu: KBC Zagreb) kao najvećoj ustanovi te vrste u RH u kojoj bi se obrazovali kadrovi za provođenje edukacije zdravstvenih radnika u svim programima promicanja dojenja u RH kao i nacionalni ocjenjivači koji bi se bavili evaluacijom (kvalitetom) provođenja navedenih programa sa svrhom certificiranja ustanova unutar zdravstvenog sustava koje ih žele provoditi.

Strateški smjerovi Programa koje RH ističe kao iznimno važne u području zaštite i promicanja dojenja jesu:

1. održivost programa promicanja dojenja u zdravstvenom sustavu s osobitim naglaskom na programu „RPD“,
2. uvođenje Koda SZO-a u pravnu regulativu RH
3. osnaživanje i nastavak programa promicanja dojenja u zajednici
4. sustav praćenja i evaluacije u provođenju svih posebnih ciljeva programa.

4. Ciljevi, podciljevi, mjere i aktivnosti Programa

4.1. Ciljevi, podciljevi, mjere i aktivnosti Programa jesu:

Cilj 1.: Provedba programa „RPD“ u skladu s revizijom iz 2018. godine

Podcilj 1.: Provedba programa „RPD“ u skladu s revizijom iz 2018. godine

Mjera 1.: Osigurati provedbu revidiranog programa „RPD“

Aktivnost 1: Uspostaviti nacionalnog koordinatora i koordinacijski tim u rodilištu za provedbu revidiranog programa „RPD“

Aktivnost 2: Osmisliti i uvesti *online* platformu za praćenje provedbe programa „RPD“ u rodilištima

Aktivnost 3: Uskladiti i primijeniti dokumente rodilišta i ustanove koji se odnose na provedbu programa „RPD“ u skladu s novim preporukama

Aktivnost 4: Osigurati izvješćivanje koordinatora za program „RPD“ iz pojedinog rodilišta o aktivnostima u provedbi programa prema Nacionalnom ocjenjivačkom timu u programu „Rodilište prijatelj djece“ i programu „Savjetovalište za djecu – prijatelj dojenja“ Ministarstva zdravstva (u daljnjem tekstu NOT) jedanput godišnje na standardiziranom obrascu bilo pismenim putem ili putem *online* platforme

Mjera 2.: Provesti edukaciju radnika rodilišta u cilju stjecanja znanja, kompetencija i vještina potrebnih za potporu dojenju sukladno revidiranom programu „RPD“

Aktivnost 1.: Prijevod na hrvatski jezik i *online* dostupnost Priručnika za edukaciju osoblja rodilišta

Aktivnost 2: Edukacija zdravstvenih radnika iz koordinacijskih timova u rodilištima i stjecanje naziva edukatora za dojenje za provedbu procjene kompetencija zdravstvenih radnika sukladno revidiranom programu „RPD“

Aktivnost 3: Provedba edukacije radnika u rodilištima u skladu s edukacijskim materijalima revidiranog programa „RPD“ u teorijskom dijelu, kliničkim vještinama i praktičnim vježbama usmjerenim na rješavanje problema (uživo i/ili *online*)

Podcilj 2.: Provedba ponovnih vanjskih ocjena rodilišta i praćenje provedbe Programa

Mjera 1.: Jačanje kapaciteta NOT-a za provedbu ponovne ocjene rodilišta sukladno revidiranom programu „RPD“

Aktivnost 1: Educirati članove NOT-a za provedbu ponovne ocjene rodilišta sukladno revidiranom programu „RPD“, uz poseban naglasak na *online* načinu ocjenjivanja rodilišta kao inovativnom metodološkom pristupu ocjenjivanju i hibridnom ocjenjivanju

Aktivnost 2: Prilagodba dokumenata (upitnika) koji se odnose na samoocjenu i vanjsku ocjenu rodilišta za naziv „RPD“ sukladno revidiranom programu „RPD“

Aktivnost 3: Sudjelovanje članova NOT-a koji imaju naziv edukatora za dojenje u edukaciji za procjenu kompetencija zdravstvenih radnika rodilišta

Cilj 2: Promicanje dojenja u JINN/JINL-ovima i provedba programa „Rodilište prijatelj djece za odjele neonatologije“ (u daljnjem tekstu „neo-RPD“) sukladno revidiranom programu iz 2018. godine te kriterijima i standardima iz 2020. godine

Podcilj 1.: Provođenje programa „neo-RPD“ sukladno revidiranom programu iz 2018. godine te kriterijima i standardima iz 2020. godine

Mjera 1.: Jačanje kapaciteta JINN/JINL-ova za promicanje dojenja i provedbu programa „neo-RPD“

Aktivnost 1: Osmisliti, usvojiti i primijeniti protokole za provedbu programa „neo-RPD“

Aktivnost 2: Provesti edukaciju radnika JINN/JINL-ova za program „neo-RPD“ i edukaciju zdravstvenih radnika koji će biti ovlašteni za procjenu kompetencija radnika (edukatori za dojenje)

Aktivnost 3: Unaprijediti primjenu načela skrbi usmjerene na obitelj uključujući osnaživanje uloge roditelja

Aktivnost 4: Osmisliti i uvesti *online* platformu za praćenje provedbe praksa programa „neo-RPD“ u JINN/JINL-ovima

Podcilj 2.: Provedba vanjskih ocjena JINN/JINL-ova i praćenje provedbe programa „neo-RPD“

Mjera 1.: Jačanje kapaciteta NOT-a za provedbu ocjene JINN/JINL-ova sukladno revidiranim kriterijima i standardima programa „neo-RPD“

Aktivnost 1: Educirati članove NOT-a za provedbu ocjene JINN/JINL-ova sukladno revidiranom programu revizije programa i novim kriterijima ocjene za odjele neonatologije od 2020. godine, uz poseban naglasak na *online* načinu ocjenjivanja kao inovativnom metodološkom pristupu ocjenjivanju i hibridnom ocjenjivanju

Aktivnost 2: Prilagodba dokumenata (upitnika) koji se odnose na samoocjenu i vanjsku ocjenu JINN/JINL-ova za naziv „neo-RPD“ sukladno revidiranom programu i kriterijima i standardima za odjele neonatologije od 2020. godine

Aktivnost 3: Sudjelovanje članova NOT-a koji imaju naziv edukatora za dojenje u edukaciji za procjenu kompetencija zdravstvenih radnika JINN/JINL-ova

Cilj 3: Unaprijediti rad BHM-a i osnovati Referentni centar Ministarstva zdravstva za medicinu dojenja pri KBC-u Zagreb

Podcilj 1.: Unaprijediti rad BHM-a

Mjera 1.: Poticati rad BHM-a i primjenu darovanog humanog mlijeka na nacionalnoj razini sukladno Zakonu o primjeni ljudskih tkiva i stanica („Narodne novine“, broj 144/12) te Pravilnika o uvjetima u pogledu stručne osposobljenosti, stručnog usavršavanja te načinu provođenja nadzora u području primjene ljudskih tkiva i stanica („Narodne novine“, broj 57/13), Pravilnika o uvjetima u pogledu prostora, stručnih radnika, medicinsko-tehničke opreme i sustava kvalitete za obavljanje djelatnosti prikupljanja, uzimanja, testiranja, obrade, očuvanja, pohrane i raspodjele ljudskih tkiva i stanica („Narodne novine“, broj 80/13 i 138/23) i Pravilnika o osiguranju sljedivosti tkiva od darivatelja do primatelja, načinu praćenja ozbiljnih štetnih događaja i ozbiljnih štetnih reakcija, načinu vođenja evidencije i rokovima izvješćivanja te sadržaju tiskanice godišnjeg izvješća („Narodne novine“, broj 12/17)

Aktivnost 1: Aktivnosti na prikupljanju, obradi i distribuciji darovanog humanog mlijeka i izvješćivanje o provedenim aktivnostima BHM-a

Podcilj 2.: Osnovati Referentni centar MZ-a za medicinu dojenja pri KBC-u Zagreb

Mjera 1.: Unaprijediti potporu dojenju i edukaciju o dojenju osnivanjem Referentnog centra MZ-a za medicinu dojenja pri KBC-u Zagreb

Aktivnost 1: Stvaranje uvjeta za dodjelu naziva Referentnog centra MZ-a za medicinu dojenja pri KBC-u Zagreb

Cilj 4: Pokretanje programa „RPMD“ u RH

Podcilj 1.: Pokretanje programa „RPMD“ u rodilištima

Mjera 1.: Osigurati provođenje programa „RPMD“ u rodilištima

Aktivnost 1: Oformiti koordinacijske timove za provedbu programa „RPMD“ kao nositelje aktivnosti i provedbe programa u ustanovi

Aktivnost 2: Osmisliti i uvesti *online* platformu za praćenje provedbe programa „RPMD“ u rodilištima

Aktivnost 3: Uskladiti i primijeniti dokumente rodilišta i ustanove koji se odnose na provedbu programa „RPMD“

Aktivnost 4: Osigurati izvješćivanje koordinatora za program „RPMD“ iz pojedinog rodilišta o aktivnostima u provedbi programa prema NOT-u jedanput godišnje na standardiziranom obrascu bilo pismenim putem ili putem *online* platforme

Mjera 2.: Provesti edukaciju radnika rodilišta u cilju stjecanja znanja, kompetencija i vještina potrebnih za provedbu programa „RPMD“

Aktivnost 1.: Priprema *online* i tiskanog izdanja „Rodilište prijatelj majki i djece – priručnik za zdravstvene i nezdravstvene djelatnike“ i poticanje zdravstvenih radnika rodilišta na edukaciju

Aktivnost 2: Edukacija zdravstvenih radnika iz koordinacijskih timova u rodilištima i stjecanje naziva edukatora za provedbu programa „RPMD“ za provedbu procjene kompetencija zdravstvenih radnika sukladno kriterijima programa „RPMD“

Aktivnost 3: Provedba edukacije radnika u rodilištima sukladno edukacijskim materijalima „Rodilište prijatelj majki i djece – priručnik za zdravstvene i nezdravstvene djelatnike“ za program „RPMD“ u teorijskom dijelu, kliničkim vještinama i praktičnim vježbama usmjerenim na rješavanje problema (uživo i/ili *online*)

Podcilj 2.: Provedba vanjskih ocjena rodilišta i praćenje provedbe programa „RPMD“

Mjera 1.: Jačanje kapaciteta NOT-a za provedbu ocjene rodilišta sukladno programu „RPMD“ svake četiri godine

Aktivnost 1: Educirati članove NOT-a za provedbu ocjene rodilišta sukladno programu „RPMD“, uz poseban naglasak na *online* načinu ocjenjivanja rodilišta kao inovativnom metodološkom pristupu ocjenjivanju i hibridnom ocjenjivanju

Aktivnost 2: Prilagodba dokumenata (upitnika) za samoocjenu i vanjsku ocjenu rodilišta za naziv „RPMD“ sukladno preporukama nakon provedenog pilot-projekta programa „RPMD“ u četirima hrvatskim rodilištima 2017. godine

Aktivnost 3: Sudjelovanje članova NOT-a u edukaciji za stjecanje naziva edukator za provođenje programa „RPMD“ u edukaciji za procjenu kompetencija zdravstvenih radnika rodilišta

Cilj 5: Prehrana dojenčadi i male djece u izvanrednim situacijama

Podcilj 1.: Podupirati prirodnu prehranu dojenčadi i male djece tijekom izvanrednih situacija

Mjera 1.: Usvojiti smjernice o prehrani dojenčadi i male djece u izvanrednim situacijama

Aktivnost 1: Imenovati radnu skupinu za pisanje preporuka o prehrani dojenčadi i male djece u izvanrednim situacijama

Podcilj 2.: Osigurati primjenu Koda SZO-a tijekom izvanrednih situacija

Mjera 1.: Donošenje propisa kojima se osigurava primjena Koda SZO-a tijekom izvanrednih situacija

Aktivnost 1: Rad na propisima kojima se osigurava primjena Koda SZO-a tijekom izvanrednih situacija

Podcilj 3.: Osigurati međuresornu suradnju i koordinaciju djelovanja u izvanrednim situacijama

Mjera 1.: Donošenje propisa kojima se osigurava međuresorna suradnja i koordinacija djelovanja tijela koja pružaju pomoć majkama i djeci u izvanrednim situacijama

Aktivnost 1: Rad na propisima kojima se osigurava međuresorna suradnja i koordinacija djelovanja tijela koja pružaju pomoć majkama i djeci u izvanrednim situacijama

Cilj 6: Uvođenje Koda SZO-a i pripadajućih rezolucija SZS-a u pravnu regulativu RH

Podcilj 1.: Primjena Koda SZO-a i pripadajućih rezolucija SZS-a u RH

Mjera 1.: Donošenje pravnih propisa kojima će se primijeniti Kod SZO-a i pripadajuće rezolucije SZS-a i praćenje kršenja njihove primjene

Aktivnost 1: Imenovati radnu skupinu za izradu pravnih akata kojima bi Kod SZO-a postao dio nacionalne legislative sukladno rezoluciji SZS-a 45.34.

Aktivnost 2: Praćenje kršenja Koda SZO-a i pripadajućih rezolucija SZS-a

Aktivnost 3: Mogućnost *online* prijave kršenja Koda SZO-a i pripadajućih rezolucija SZS-a

Cilj 7: Osnaživanje i nastavak programa promicanja dojenja u okviru zdravstvenog sustava

Podcilj 1.: Humanizacija bolničkog liječenja djece i osnaživanje zdravstvenog sustava za nastavak potpore majkama, dojenčadi i obiteljima nakon otpusta majke i novorođenčeta iz rodilišta

Mjera 1.: Provedba humanizacije boravka djece i programa za zaštitu, promicanje i potporu dojenju na dječjim bolničkim odjelima „Za osmijeh djeteta u bolnici“

Aktivnost 1: Evaluacija postojećih dokumenata, kriterija i evaluacijskih timova u okviru akcije „Za osmijeh djeteta u bolnici“

Aktivnost 2: Ocjena ustanova koje su iskazale interes za sudjelovanje u akciji i ponovna ocjena ustanova koje su prethodno ocijenjene

Mjera 2.: Edukacija zdravstvenih djelatnika za stjecanje certifikata „Međunarodno priznata savjetnica za dojenje“ (International Board Certified Lactation Consultant (u daljnjem tekstu: IBCLC savjetnica za dojenje)

Aktivnost 1: Provođenje tečaja „Suвременa saznanja o laktaciji i dojenju“ namijenjenog edukaciji budućih IBCLC savjetnica za dojenje

Mjera 3.: Promicanje dojenja uz rad Hrvatske udruge IBCLC savjetnica za dojenje (u daljnjem tekstu: HUSD)

Aktivnost 1. Povećanje kvalitete edukacije i potpore dojenju na svim razinama u zdravstvenom sustavu

Podcilj 2.: Osnajivanje nastavka potpore majkama, novorođenčadi i obiteljima nakon otpusta majke i novorođenčeta iz rodilišta u primarnoj zdravstvenoj zaštiti i ljekarnama

Mjera 1.: Nastavak i unaprjeđenje programa „Ordinacija primarne zdravstvene zaštite prijatelj dojenja“ (pedijatrijske ordinacije, ordinacije obiteljske (opće) medicine)

Aktivnost 1: Ažuriranje i revizija priručnika i drugih dokumenata o provedbi programa za zaštitu, promicanje i potporu dojenju u primarnoj zdravstvenoj zaštiti (pedijatrijske ordinacije, ordinacije obiteljske (opće) medicine)

Aktivnost 2: Edukacija i nastavak aktivnosti NOT-a na provođenju ocjena u okviru programa za zaštitu, promicanje i potporu dojenju u primarnoj zdravstvenoj zaštiti (pedijatrijske ordinacije, ordinacije obiteljske (opće) medicine)

Mjera 2.: Osmisliti program ginekoloških ordinacija iz primarne zdravstvene zaštite za stjecanje naziva „Savjetovalište za žene – prijatelj dojenja“

Aktivnost 1: Priprema priručnika za edukaciju zdravstvenih radnika ginekoloških ordinacija iz primarne zdravstvene zaštite za stjecanje naziva „Savjetovalište za žene – prijatelj dojenja“

Aktivnost 2: Provedba edukacije zdravstvenih radnika ginekoloških ordinacija iz primarne zdravstvene zaštite za stjecanje naziva „Savjetovalište za žene – prijatelj dojenja“

Aktivnost 3: Priprema mjernih instrumenata za samoocjenu i za vanjsku ocjenu u okviru programa „Savjetovalište za žene – prijatelj dojenja“

Aktivnost 4: Edukacija i početak aktivnosti NOT-a na provođenju ocjena u okviru programa za zaštitu, promicanje i potporu dojenju u ginekološkim ordinacijama iz primarne zdravstvene zaštite za stjecanje naziva „Savjetovalište za žene – prijatelj dojenja“

Mjera 3.: Osmisliti i provesti program zaštite, promicanja i potpore dojenja u ljekarnama za stjecanje naziva „Ljekarna prijatelj dojenja“

Aktivnost 1: Priprema priručnika za edukaciju zdravstvenih radnika ljekarni u zaštiti, promicanju i potpori dojenju za stjecanje naziva „Ljekarna prijatelj dojenja“

Aktivnost 2: Provedba edukacije zdravstvenih radnika ljekarne u zaštiti, promicanju i potpori dojenju za stjecanje naziva „Ljekarna prijatelj dojenja“

Aktivnost 3: Priprema mjernih instrumenata za samoocjenu i za vanjsku ocjenu u okviru programa zaštite, promicanja i potpore dojenju „Ljekarna prijatelj dojenja“

Aktivnost 4: Edukacija i početak aktivnosti NOT-a na provođenju ocjena u okviru programa za zaštitu, promicanje i potporu dojenju u ljekarnama

Cilj 8: Osnajivanje i nastavak programa promicanja dojenja u zajednici

Podcilj 1.: Nastavak potpore dojenju majkama, dojenčadi i obiteljima nakon otpusta majke i novorođenčeta iz rodilišta u zajednici osnivanjem grupa za potporu dojenju

Mjera 1.: Nastavak aktivnosti na osnivanju novih grupa za potporu dojenju u različitim dijelovima RH

Aktivnost 1: Organizacija tečajeva za voditeljice grupa za potporu dojenju

Aktivnost 2. Koordinacija i praćenje rada grupa za potporu dojenju na području cijele RH

Podcilj 2.: Osigurati uvjete za uvođenje sadržaja o dojenju u obrazovni sustav i nastavak zdravstvenog prosvjećivanja o dojenju u zajednici

Mjera 1.: Analizirati postojeće sadržaje o dojenju u srednjim strukovnim školama

Aktivnost 1: Izraditi izvješće o postojećim sadržajima o dojenju u programima strukovnih predmeta srednjih medicinskih škola

Mjera 2.: Osigurati nastavak zdravstvenog prosvjećivanja o dojenju u zajednici

Aktivnost 1: Osnovati povjerenstvo za ocjenu sadržaja o dojenju u programima tečajeva zdravstvenog prosvjećivanja i promidžbenih materijala o dojenju u zajednici

Podcilj 3.: Osigurati potporu dojenju organizacijom obilježavanja tjedna dojenja i pružanjem financijske potpore organizacijama civilnog društva (u daljnjem tekstu: OCD) u svrhu promicanja važnosti dojenja

Mjera 1.: Obilježavanje Međunarodnog i Nacionalnog tjedna dojenja uz pružanje financijske potpore OCD-ova u svrhu promicanja važnosti dojenja

Aktivnost 1: Obilježavanje Međunarodnog tjedna dojenja od 1. do 7. kolovoza

Aktivnost 2: Obilježavanje Nacionalnog tjedna dojenja od 1. do 7. listopada

Aktivnost 3: Senzibiliziranje javnosti o važnosti dojenja

Podcilj 4.: Potpora trudnicama, majkama i obiteljima od strane OCD-ova

Mjera 1.: Poticanje kvalitetne potpore dojenju koju pružaju OCD-ovi

Aktivnost 1: Uspostava kriterija za financiranje programa OCD-ova u području dojenja

Cilj 9: Sustav praćenja i evaluacije u programima zaštite, promicanja i potpore dojenju u RH

Podcilj 1.: Osigurati održivost izvješćivanja o prehrani dojenčadi i male djece u bolničkom i izvanbolničkom sustavu

Mjera 1.: Osigurati održivost izvješćivanja o prehrani dojenčadi i male djece u bolničkom sustavu (rodilištima)

Aktivnost 1: Praćenje podataka o učestalosti dojenja u rodilištima iz prijava porođaja (u daljnjem tekstu: obrasca JZ-POR) te uskladiti i prilagoditi definicije prehrane dojenčadi i male djece s definicijama SZO-a

Mjera 2.: Osigurati održivost izvješćivanja o prehrani dojenčadi i male djece u izvanbolničkom sustavu

Aktivnost 1: Podatak o prehrani dojenčadi i male djece usklađen s definicijom prehrane SZO-a uključiti u komunikacijsku poruku koja se iz djelatnosti za zdravstvenu zaštitu predškolske djece i obiteljske (opće) medicine šalje u Centralni zdravstveni informacijski sustav Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: CEZIH)

Podcilj 2.: Praćenje podataka o prikupljanju i distribuciji darovanog humanog mlijeka u BHM-u

Mjera 1.: Praćenje broja darivateljica humanog mlijeka, prikupljenih i distribuiranih količina darovanog humanog mlijeka u BHM-u

Aktivnost 1: Praćenje količina prikupljenog darovanog humanog mlijeka u BHM-u sukladno Pravilniku o uvjetima u pogledu prostora, stručnih radnika, medicinsko-tehničke opreme i sustava kvalitete za obavljanje djelatnosti prikupljanja, uzimanja, testiranja, obrade, očuvanja, pohrane i raspodjele ljudskih tkiva i stanica („Narodne novine“, broj 80/13 i 138/23)

Podcilj 3.: Praćenje podataka o provedenoj evaluaciji u programima dojenja u bolničkom zdravstvenom sustavu, sustavu primarne zdravstvene zaštite te dojenju dojenčadi i male djece u izvanrednim situacijama i praćenje podataka o kršenju Koda SZO-a

Mjera 1.: Praćenje broja provedenih ocjena u programima zaštite, promicanja i potpore dojenju u bolničkom zdravstvenom sustavu

Aktivnost 1: Praćenje podataka o broju ponovo ocijenjenih rodilišta za stjecanje naziva „RPD“

Aktivnost 2: Praćenje podataka o broju prvi put i ponovo ocijenjenih JINN/JINL-ova za stjecanje naziva „neo-RPD“

Aktivnost 3: Praćenje podataka o broju prvi put ocijenjenih rodilišta za stjecanje naziva „RPMD“

Aktivnost 4: Praćenje podataka o broju prvi put i ponovo ocijenjenih dječjih odjela za stjecanje naziva „Bolnica / dječji odjel prijatelj svakom djetetu“

Mjera 2.: Praćenje broja provedenih ocjena u programima zaštite, promicanja i potpore dojenju u izvanbolničkom zdravstvenom sustavu

Aktivnost 1: Praćenje podataka o broju prvi put ocijenjenih i ponovo ocijenjenih ordinacija kao „Ordinacija primarne zdravstvene zaštite – prijatelj dojenja“ (pedijatrijske ordinacije, ordinacije obiteljske (opće) medicine)

Aktivnost 2: Praćenje podataka o broju prvi put ocijenjenih savjetovališta za žene za stjecanje naziva „Savjetovalište za žene – prijatelj dojenja“ u ginekološkim ordinacijama iz primarne zdravstvene zaštite

Aktivnost 3: Praćenje podataka o broju prvi put ocijenjenih ljekarni za stjecanje naziva „Ljekarna prijatelj dojenja“

Mjera 3.: Evaluacija u programima zaštite, promicanja i potpore dojenju tijekom izvanrednih situacija

Aktivnost 1: Praćenje potpore prehrani dojenčadi i male djece podupirući par koji čine majka i dijete tijekom izvanrednih situacija uz osiguranje zaštite, promicanja i potpore dojenju te osiguranje odgovarajuće umjetne prehrane kad je to potrebno uz osobit naglasak na higijenskoj pripremi i čuvanju hrane te donacijama dojenačke hrane i pridržavanja Koda SZO-a

Mjera 4.: Praćenje kršenja Koda SZO-a i pripadajućih rezolucija SZS-a na nacionalnoj razini, uz praćenje nedopuštenih marketinških aktivnosti proizvođača svih proizvoda koji su u dosegu Koda SZO-a

Aktivnost 1: Praćenje nepridržavanja marketinških i drugih nedopuštenih aktivnosti proizvođača dječje hrane, dudu, dudu varalica i bočica sukladno odredbama postojećih zakona u RH i Koda SZO-a s pripadajućim rezolucijama SZS-a. Za lakše razumijevanje strukture ciljeva, podciljeva, mjera i aktivnosti oni su prikazani kao tablice u nastavku i dijagrami tjeka koji se nalaze u prilogu ovoga Programa.

Ciljevi, podciljevi, mjere i aktivnosti prikazani su Prilogu u tablicama na kraju dokumenta. Nakon svake tablice slijedi dijagram tjeka radi lakšeg praćenja podciljeva, mjera i aktivnosti.

4.2. Proces donošenja Programa

Proces donošenja ovog Programa temelji se na evaluaciji nacionalnih programa za zaštitu i promicanje dojenja za razdoblje od 2015. do 2016. i od 2018. do 2020. godine.

U svrhu izrade ovoga Programa Ministarstvo zdravstva osnovalo je radnu skupinu koju su činili predstavnici Povjerenstva za zaštitu i promicanje dojenja Ministarstva zdravstva, u kojem se nalaze predstavnici nevladine udruge „Roditelji u akciji“ (u daljnjem tekstu: RODA), liječnici pedijatri, ginekolozi i neonatolozi, obiteljski liječnici, patronažne sestre, IBCLC savjetnice za dojenje i drugi koji su bili podijeljeni u pet užih radnih tijela koja su radila na definiranju ciljeva, podciljeva, mjera i aktivnosti, a uz članove Povjerenstva za zaštitu i promicanje dojenja MZ-a u uža radna tijela imenovani su u svrhu poboljšanja kvalitete rada i eksperti koji nisu članovi Povjerenstva za zaštitu i promicanje dojenja, a koji su svojim znanjem pridonijeli kvaliteti predloženog dokumenta.

Na taj način Program je odraz suradnje svih dionika koji djeluju u područjima bitnim za unaprjeđenje dojenja i isti su eksperti za različita područja dojenja, sa svrhom zaštite, promicanja i potpore dojenju u RH.

5. Popis ključnih pokazatelja ishoda i ciljanih vrijednosti pokazatelja

Svaki od ciljeva Programa prikazan je u tablicama i navedeno je 9 ciljeva, 21 podcilj, 32 mjere i 69 aktivnosti. Sve to prikazano je grafički u grafikonima tjeka u prilogu ovog Programa radi lakšeg snalaženja.

6. Terminski plan provedbe

Terminski plan provedbe prikazan je za svaku od 69 aktivnosti u razdoblju koje je omeđeno razdobljem primjene Programa od 2024. do 2027. godine. Za realizaciju većine aktivnosti potrebna je aktivnost MZ-a i brojnih partnera. Osim toga očekuje se veliki angažman drugih ministarstava RH, agencija, sveučilišta, zdravstvenih ustanova i jedinica lokalne područne (regionalne) samopurave (u daljnjem tekstu: JLP(R)S) uz suradnju nevladinih organizacija i udruga, tako da je riječ o multisektorskoj suradnji koja zahtijeva koordinaciju među brojnim sudionicima procesa odnosno aktivnosti među njima.

7. Indikativni financijski plan s prikazom financijskih pretpostavki za provedbu ciljeva i projekata od strateškog značaja

Financijski plan prikazan je u tablicama.

8. Usklađenost s Nacionalnom razvojnom strategijom, sektorskim i višesektorskim strategijama te dokumentima prostornog uređenja

Kao što je navedeno u uvodu Programa, on se naslanja na brojne nacionalne i međunarodne dokumente važne za njegovo ostvarivanje. To se u prvom redu odnosi na Nacionalnu razvojnu strategiju Republike Hrvatske do 2030. godine („Narodne novine“ broj 13/21). U drugom razvojnom smjeru spomenute strategije „Jačanje otpornosti na krize“ pridonosit će politike usmjerene prema ostvarivanju sljedećih strateških ciljeva:

1. Zdrav, aktivan i kvalitetan život
2. Demografska revitalizacija i bolji položaj obitelji, te
3. Sigurnost za stabilan razvoj.

Kako je naglašeno u Komponenti 5. Zdravstvo, Nacionalnog plana oporavka i otpornosti 2021. – 2026. („Narodne novine“, broj 78/21), rak je vodeći javnozdravstveni problem u RH i ujedno drugi najčešći uzrok smrti (nakon kardiovaskularnih bolesti). Usvojen je Nacionalni strateški okvir protiv raka do 2030. („Narodne novine“, broj 141/20) radi smanjenja pobola i smrtnosti od raka te su sadržaji iz tog okvira i ostalih nacionalnih programa uzeti u obzir prilikom izrade ovog Programa. Prirodna prehrana u žena

predstavlja primarnu prevenciju raka dojke i jajnika čija se učestalost smanjuje s povećanjem učestalosti kumulativnog dojenja tijekom života žene.

U Nacionalnom planu razvoja zdravstva za razdoblje 2021. – 2027. i Akcijskom planu razvoja zdravstva za razdoblje od 2021. do 2025. godine („Narodne novine“, broj 147/21) jedan dio posvećen je zaštiti, promicanju i potpori dojenju nastavkom provođenja projekata koji su dio ovog Programa, pri čemu je naglašeno da je iznimno važno osigurati održivost tih programa unutar zdravstvenoga sustava kao i unutar zajednice, kako bismo postali društvo usmjereno prema zaštiti, promicanju i potpori dojenju.

9. Okvir za praćenje i vrednovanje

Cilj 9. ovoga Programa posvećen je evaluaciji provođenja Programa koji su njegov sastavni dio. Povjerenstvo za zaštitu i promicanje dojenja jednom godišnje izvješćivat će ministra zdravstva o provedbi svih aktivnosti predviđenih Programom te će analizirati njihovu realizaciju u skladu s proklamiranim rokovima. U slučaju neispunjavanja rokova dat će se preporuke za nastavak provođenja svih aktivnosti s čijom se realizacijom kasni kako bi se ispunila sva dana obećanja i unaprijed određeni rokovi.

10. Literatura

1. Grgurić J. Novi programi za promicanje dojenja. *Paediatr Croat.* 2014; 58 (Supl 1): 151-158.
2. Grgurić J, Zakarija Grković I, Pavičić Bošnjak A, Stanojević M. A multifaced approach to evitalizing the Baby-Friendly Hospiat Initiative in Croatia. *J Hum Lact* 2016;32 (3):568-73.DOI: 10.1177/0890334415625872.
3. Zakarija-Grković I, Boban M, Janković S, Čuže A, Burmaz T. Compliance With WHO/UNICEF BFHI Standards in Croatia After Implementation of the BFHI. *J Hum Lact.* 2018 Feb;34(1):106-115. doi: 10.1177/0890334417703367.
4. Zakarija-Grković I, Cattaneo A, Bettinelli ME, Pilato C, Vassallo C, Borg Buontempo M, et al. Are our babies off to a healthy start? The state of implementation of the Global strategy for infant and young child feeding in Europe. *Int Breastfeed J.* 2020 Jun 4;15(1):51. doi:10.1186/s13006-020-00282-z.
5. World Health Organization, UNICEF (2003). *Global Strategy for Infant and Young Child Feeding.* Dostupno na: <http://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/42590/9241562218.pdf?sequence=1> (Pristupljeno 12. 11. 2020.)
6. United Nations Children’s Fund. (UNICEF). *Nutrition, for Every Child: UNICEF Nutrition Strategy 2020–2030.* UNICEF, UNICEF, New York, 2020.
7. World Health Organization (2013). *Global Action Plan for the Prevention and Control of Noncommunicable Diseases: 2013–2020.* Dostupno na: http://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/94384/9789241506236_eng.pdf;jsessionid=8E3F6EFBD7DE807BB84E40D201F8EB0E?sequence=1 (Pristupljeno 12.11.2020.)
8. Čtipović M, Voskresensky Baričić T, Rokvić S, Grgurić J. Adolescents' Knowledge of Breastfeeding and Their Intention to Breastfeed in the Future. *Children (Basel).* 2017 Jun 20;4(6):51. doi: 10.3390/children4060051.
9. Peters SAE, Yang L, Guo Y, Chen Y, Bian Z, Du J, Yang J, Li S, Li L, Woodward M, Chen Z. Breastfeeding and the Risk of Maternal Cardiovascular Disease: A Prospective Study of 300 000 Chinese Women. *J Am Heart Assoc.* 2017 Jun 21;6(6):e006081. doi: 10.1161/JAHA.117.006081.
10. World Health Organization (2008). *Indicators for Assessing Infant and Young Child Practices.* Dostupno na: http://www.who.int/maternal_child_adolescent/documents/9789241596664/en/ (Pristupljeno 12. 11. 2020.)
11. World Health Organization (2018). *Ten Steps to Successful Breastfeeding.* Dostupno na: <http://www.who.int/nutrition/bfhi/bfhi-poster-A2.pdf?ua=1> (Pristupljeno 12.11.2020.)
12. World Health Organization, UNICEF (2018). *Implementation Guidance: Protecting, Promoting and Supporting Breastfeeding in Facilities Providing Maternity and Newborn Services: The Revised Baby-Friendly Hospital Initiative.* Dostupno na: <http://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/272943/9789241513807-eng.pdf?ua=1> (Pristupljeno 12. 11. 2020.)
13. World Health Organization, UNICEF. *Information Note: Clarification on the classification of follow-up formulas for children 6–36 months as breast-milk substitutes.* Dostupno na: <http://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/275875/WHO-NMH-NHD-18.11-eng.pdf?ua=1> (Pristupljeno 12. 11. 2020.)
14. Unar-Munguía M, Torres-Mejía G, Colchero MA, González de Cosío T. Breastfeeding Mode and Risk of Breast Cancer: A Dose-Response Meta-Analysis. *J Hum Lact.* 2017 May;33(2):422-434. doi: 10.1177/0890334416683676.

15. Modugno F, Goughnour SL, Wallack D, Edwards RP, Odunsi K, Kelley JL, et al. Breastfeeding factors and risk of epithelial ovarian cancer. *Gynecol Oncol.* 2019 Apr;153(1):116-122. doi: 10.1016/j.ygyno.2019.01.017.
16. Babic A, Sasamoto N, Rosner BA, Tworoger SS, Jordan SJ, Risch HA, Harris HR, et al. Association Between Breastfeeding and Ovarian Cancer Risk. *JAMA Oncol.* 2020 Jun 1;6(6):e200421. doi: 10.1001/jamaoncol.2020.0421.
17. Ma X, Zhao LG, Sun JW, Yang Y, Zheng JL, Gao J, et al. Association between breastfeeding and risk of endometrial cancer: a meta-analysis of epidemiological studies. *Eur J Cancer Prev.* 2018 Mar;27(2):144-151. doi: 10.1097/CEJ.000000000000186.
18. World Health Organization (2017). The International Code of Marketing of Breast-milk Substitutes: Frequently Asked Questions. Dostupno na: <https://www.who.int/publications/i/item/WHO-NMH-NHD-17.1> (Pristupljeno 12.11.2020.)
19. Nacionalna razvojna strategija Republike Hrvatske do 2030. godine. NN 13/2021 od 11.2.2021. Dostupno na: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2021_02_13_230.html (Pristupljeno 22.6.2021.
20. IFE Core Group: Infant and Young Child Feeding in Emergencies: Operational Guidance for Emergency Relief Staff and Program Managers, Version 3; 2017. Dostupno na: https://www.enonline.net/attachments/3127/Ops-G_English_04Mar2019_WEB.pdf (Pristupljeno: 10. 1. 2021.
21. Jelušić R. Podrška dojenju i prehrani male djece u kriznim situacijama. Iskustva stečena tijekom migrantsko-izbjegličke krize u Hrvatskoj 2015. i 2016. godine. Roda: Zagreb 2017. Dostupno na: <http://www.roda.hr/udruga/events/dogadanja/podrska-dojenju-i-prehrani-male-djece-u-kriznim-situacijama-predstavljanje-prirucnika.html> (Pristupljeno 5.1.2021.
22. Pavičić Bošnjak A, Grgurić J, Stanojević M, UNICEF projektni im za program „Rodilište - prijatelj djece“. COVID 19: preporuke o dojenju. https://www.hzjz.hr/wp-content/uploads/2020/03/COVID-19-i-dojenje_HR-2.pdf
23. Stanojević M, Pavičić Bošnjak A, Grgurić J. Dojenje u izvanrednim situacijama s osvrtom na nedavne humanitarne krize i pandemiju virusa COVID-19. *Paediatr Croat.*2020;64:88-93.
24. Vlada Republike Hrvatske. Nacionalni plan oporavka i otpornosti 2021. – 2026. Dostupno na: <https://planoporavka.gov.hr/UserDocsImages/dokumenti/55%20-%201%20NPOO.pdf?vel=12358896> (Pristupljeno 26.6.2021.
25. Collaborative Group on Hormonal Factors in Breast Cancer. Breast cancer and breastfeeding: collaborative reanalysis of individual data from 47 epidemiological studies in 30 countries, including 50302 women with breast cancer and 96973 women without the disease. *Lancet.* 2002;360(9328):187-195. doi: 10.1016/S0140-6736(02)09454-0.
26. Victora CG, Bahl R, Barros AJ, França GV, Horton S, Krasevec J, Murch S, Sankar MJ, Walker N, Rollins NC; Lancet Breastfeeding Series Group. Breastfeeding in the 21st century: epidemiology, mechanisms, and lifelong effect. *Lancet.* 2016 Jan 30;387(10017):475-90. doi: 10.1016/S0140-6736(15)01024-7.
27. World Health Organization, UNICEF (2014). Global Nutrition Targets 2025: Breastfeeding Policy Brief. Dostupno na: http://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/149022/WHO_NMH_NHD_14.7_eng.pdf?ua=1 (Pristupljeno 12. 11. 2020.)
28. Konjarik Z, Pavičić Bošnjak A, Grgurić J. Ordinacije primarne zdravstvene zaštite “Savjetovalište za djecu– prijatelj dojenja”. *Paediatr Croat.* 2015;59 (supl 2):59- 62.
29. Grgurić J. Prilog raspravi o zdravstvenim aspektima demografske politike. *Paediatr Croat.* 2020;64(2):51-55.
30. Nyqvist K H, Maastrup R, Hansen M N, Haggkvist A P, Hannula L, Ezeonodo A, et al. The Neo-BFHI: The Baby-Friendly Hospital Initiative Expanded For Neonatal Intensive Care. 2015; Retrieved from <http://www.ilca.org/main/learning/resources/neo-bfhi> (Pristupljeno 12. 11. 2020.)

31. Stanojević M. Rodilište – prijatelj majki i djece – Priručnik za zdravstvene i nezdravstvene djelatnike rodilišta. Drugo dopunjeno izdanje. Ured UNICEF-a za Hrvatsku: Zagreb, 2021.
32. Golubić Ćepulić B, Novoselac J, Pavičić Bošnjak A, Lesković I, Gojčeta K, Rimac V. Banka humanog mlijeka u Hrvatskoj: prva iskustva. Paediatr Croat. 2020;64:103-110.

Prilog

Tablice od 1 do 9 i dijagrami tijeka za svaki od devet ciljeva Programa

Cilj 1: Provedba programa „RPD“ u skladu s revizijom iz 2018. godine

Podcilj 1.: Provedba programa „RPD“ u skladu s revizijom iz 2018. godine				
Pokazatelj ishoda: Povećanje broja javnih rodilišta u kojima se provodi program „RPD“ u skladu s revizijom iz 2018. godine .	Početa vrijednost: Ni u kojem od 31 javnog rodilišta u RH ne provodi se revidirani program „RPD“.	Ciljana vrijednost 2027. U 10 od 31 javnog rodilišta (povećanje za 32,3 %) proveden je revidirani program „RPD“ iz 2018. godine što je rezultiralo povećanjem isključivog dojenja za 1 % pri otpustu iz rodilišta.		
Mjera 1.: Osigurati provedbu revidiranog programa „RPD“				
<u>Opis mjere:</u> Stvoriti preduvjete za provedbu revidiranog programa „RPD“ u skladu s novim preporukama SZO-a od 2018. godine uključujući uspostavu nacionalnog koordinatora, edukaciju zdravstvenih radnika te ocjenjivanje rodilišta.				
Aktivnost 1: Uspostaviti nacionalnog koordinatora i koordinacijski tim u rodilištu za provedbu revidiranog programa „RPD“				
Nositelj provedbe	Pokazatelji rezultata	Financijska sredstva	Početa vrijednost	Ciljana vrijednost
Nositelj: MZ Sunositelji: zdravstvene ustanove	Imenovati nacionalnog koordinatora i koordinacijski tim u rodilištu.	MZ – uz redovit rad zaposlenika, aktivnost A618207.	Nije uspostavljen sustav koordinacije.	Uspostavljen je sustav koordinacije.
Aktivnost 2: Osmisliti i uvesti online platformu za praćenje provedbe programa „RPD“ u rodilištima				
Nositelj provedbe	Pokazatelji rezultata	Financijska sredstva	Početa vrijednost	Ciljana vrijednost
Nositelj: MZ Sunositelji: zdravstvene ustanove	Učestalost isključivo dojene novorođenčadi pri otpustu iz rodilišta povećana je za 1 % na kraju promatranog razdoblja.	MZ – uz redovit rad zaposlenika, aktivnost A618207.	Isključivo dojeno u rodilištima 83 % novorođenčadi.	Isključivo dojeno u rodilištima 84 % novorođenčadi.
Aktivnost 3: Uskladiti i primijeniti dokumente rodilišta i ustanove koji se odnose na provedbu programa „RPD“ sukladno novim preporukama				
Nositelj provedbe	Pokazatelji rezultata	Financijska sredstva	Početa vrijednost	Ciljana vrijednost
Nositelj: MZ Sunositelji: zdravstvene ustanove	Učestalost isključivo dojene novorođenčadi pri otpustu iz rodilišta povećana je za 1 % na kraju promatranog razdoblja.	MZ – uz redovit rad zaposlenika, aktivnost A618207.	Isključivo dojeno u rodilištima 83% novorođenčadi.	Isključivo dojeno u rodilištima 84 % novorođenčadi.
Aktivnost 4: Osigurati izvješćivanje koordinatora za program „RPD“ iz pojedinog rodilišta o aktivnostima u provedbi programa prema NOT-u jedanput godišnje na standardiziranom obrascu bilo pismenim putem ili putem online platforme				
Nositelj provedbe	Pokazatelji rezultata	Financijska sredstva	Početa vrijednost	Ciljana vrijednost

Nositelj: MZ Sunositelji: zdravstvene ustanove	Broj rodilišta čiji su koordinatori za program „RPD“ poslali izvješća NOT-u na standardiziranom obrascu jedanput godišnje.	MZ – uz redovit rad zaposlenika, aktivnost A618207.	Nijedno rodilište nije izvjestilo o provedbi programa „RPD“ prema NOT-u.	Deset (32,3 %) od 31 javnog rodilišta izvjestilo je NOT o provedbi programa „RPD“ na standardiziranom obrascu ili <i>online</i>
---	--	---	--	---

Mjera 2.: Provesti edukaciju radnika rodilišta u cilju stjecanja znanja, kompetencija i vještina potrebnih za potporu dojenju sukladno revidiranom programu „RPD“

Opis mjere: Zdravstveni radnici stručno su osposobljeni za provođenje programa „RPD“ prema dosadašnjim kriterijima i to su uspješno savladali jer su sva javna rodilišta dobila naziv „RPD“, a neka od njih ponovo su ocijenjena prema starim kriterijima. Sada je potrebno educirati zdravstvene radnike u skladu s novim revidiranim koracima inicijative „RPD“ te novim edukacijskim materijalima koje je SZO objavio 2020. godine.

Aktivnost 1.: Prijevod na hrvatski jezik i online dostupnost Priručnika za edukaciju osoblja rodilišta

Nositelj provedbe	Pokazatelji rezultata	Financijska sredstva	Početna vrijednost	Ciljana vrijednost
Nositelj: MZ	Učestalost isključivo dojene novorođenčadi pri otpustu iz rodilišta povećana je za 1 % na kraju promatranog razdoblja.	MZ – uz redovit rad zaposlenika, aktivnost A618207.	Isključivo dojeno u rodilištima 83 % novorođenčadi.	Isključivo dojeno u rodilištima 84 % novorođenčadi.

Aktivnost 2: Edukacija zdravstvenih radnika iz koordinacijskih timova u rodilištima i stjecanje naziva edukatora za dojenje za provedbu procjene kompetencija zdravstvenih radnika sukladno revidiranom programu „RPD“

Nositelj provedbe	Pokazatelji rezultata	Financijska sredstva	Početna vrijednost	Ciljana vrijednost
Nositelj: MZ Sunositelji: zdravstvene ustanove, Odjel za podršku dojenju KBC-a Zagreb	Broj rodilišta u kojima je provedena edukacija članova koordinacijskih timova sukladno revidiranom programu „RPD“ za stjecanje naziva edukatora za dojenje.	MZ – uz redovit rad zaposlenika, aktivnost A618207.	Edukacija nije provedena ni u kojem rodilištu i nema edukatora za dojenje.	Edukacija članova koordinacijskih timova provedena u 10 (32,3 %) od 31 rodilišta s 50 % zdravstvenih radnika koordinacijskih timova koje je pohađalo tečaj i steklo naziv edukator za dojenje.

Aktivnost 3: Provedba edukacije radnika u rodilištima sukladno edukacijskim materijalima revidiranog programa „RPD“ u teorijskom dijelu, kliničkim vještinama i praktičnim vježbama usmjerenim na rješavanje problema (uživo i/ili online)

Nositelj provedbe	Pokazatelji rezultata	Financijska sredstva	Početna vrijednost	Ciljana vrijednost
Nositelj: MZ Sunositelji: zdravstvene ustanove, Odjel za podršku dojenju KBC-a Zagreb	Broj rodilišta u kojima je provedena edukacija radnika sukladno revidiranom programu „RPD“.	MZ – uz redovit rad zaposlenika, aktivnost A618207.	Nijedno rodilište.	Edukacija radnika rodilišta provedena u 10 (32,3 %) od 31 rodilišta s obuhvatom od najmanje 80 % stalno zaposlenih radnika.

Podcilj 2.: Provedba ponovnih vanjskih ocjena rodilišta i praćenje provedbe programa				
Pokazatelj ishoda:	Početna vrijednost:	Ciljana vrijednost 2027.		
Povećanje broja ponovnih ocjena javnih rodilišta u kojima se provodi program „RPD“ sukladno revidiranom programu iz 2018. godine.	Nijedno od 31 javnog rodilišta u RH nije ponovo ocijenjeno sukladno revidiranom programu „RPD“ iz 2018. godine.	U 10 od 31 javnog rodilišta (povećanje za 32,3%) provedena je ponovna ocjena sukladno revidiranom programu „RPD“		
Mjera 1.: Jačanje kapaciteta NOT-a za provedbu ponovne ocjene rodilišta sukladno revidiranom programu „RPD“				
<u>Opis mjere:</u> Educirati članove NOT-a za provođenje ponovnih ocjena rodilišta klasičnim načinom na licu mjesta te hibridnim načinom, tj. dio ocjene <i>online</i> , a dio na licu mjesta uzimajući u obzir revidirani programa „RPD“ i nove preporuke SZO-a od 2018. godine za edukaciju radnika.				
<i>Aktivnost 1: Educirati članove NOT-a za provedbu ponovne ocjene rodilišta sukladno revidiranom programu „RPD“, uz poseban naglasak na online načinu ocjenjivanja rodilišta kao inovativnom metodološkom pristupu ocjenjivanju i hibridnom ocjenjivanju</i>				
Nositelj provedbe	Pokazatelji rezultata	Financijska sredstva	Početna vrijednost	Ciljana vrijednost
Nositelj: MZ Sunositelji: zdravstvene ustanove, Odjel za podršku dojenju KBC-a Zagreb	Broj tečajeva i radionica za članove NOT-a <i>online</i> i hibridnom ponovnom ocjenjivanju rodilišta.	MZ – uz redovit rad zaposlenika, aktivnost A618207.	Održana dva tečaja za članove NOT-a o <i>online</i> ocjen.i	Održana tri tečaja i tri radionice za članove NOT-a o <i>on-line</i> i hibridnom ocjenjivanju
<i>Aktivnost 2: Prilagodba dokumenata (upitnika) koji se odnose na samoocjenu i vanjsku ocjenu rodilišta za naziv „RPD“ sukladno revidiranom programu „RPD“</i>				
Nositelj provedbe	Pokazatelji rezultata	Financijska sredstva	Početna vrijednost	Ciljana vrijednost
Nositelj: MZ Sunositelji: zdravstvene ustanove, Odjel za podršku dojenju KBC-a Zagreb	Broj dokumenata (od predviđenih 5) prilagođenih za <i>online</i> i hibridno ponovno ocjenjivanje rodilišta.	MZ – uz redovit rad zaposlenika, aktivnost A618207	Nijedan dokument (upitnik) koji se odnosi na samo-ocjenu i vanjsku ocjenu rodilišta za naziv „RPD“ u skladu s revizijom programa „RPD“ nije prilagođen.	Prilagođeno je svih pet dokumenata (upitnika) koji se odnose na samo-ocjenu i vanjsku ocjenu rodilišta za naziv „RPD“ u skladu s revizijom programa „RPD“.
<i>Aktivnost 3: Sudjelovanje članova NOT-a koji imaju naziv edukatora za dojenje u edukaciji za procjenu kompetencija zdravstvenih radnika rodilišta</i>				
Nositelj provedbe	Pokazatelji rezultata	Financijska sredstva	Početna vrijednost	Ciljana vrijednost
Nositelj: MZ Sunositelji: zdravstvene ustanove, Odjel za podršku dojenju KBC-a Zagreb	Broj članova NOT-a koji su stekli naziv edukator za dojenje koji sudjeluju u procjeni kompetencija zdravstvenih radnika u rodilištima.	MZ – uz redovit rad zaposlenika, aktivnost A618207.	Nije bilo članova NOT-a s nazivom edukatora za dojenje i koji su mogli sudjelovati u procjeni kompetencija zdravstvenih radnika u rodilištima.	Četrdeset posto članova NOT-a steklo je naziv edukatora za dojenje i sudjelovalo u procjeni kompetencija zdravstvenih radnika u pet (16,1 %) od 31 rodilišta.

--	--	--	--	--

Cilj 1: Provedba programa „RPD“ u skladu s revizijom iz 2018. godine

Podcilj 1.: Provedba programa „RPD“ u skladu s revizijom iz 2018. godine

Podcilj 2.: Provedba ponovnih vanjskih ocjena rodilišta i praćenje provedbe programa

Mjera 1.: Osigurati provedbu revidiranog programa „RPD“

Mjera 2.: Provesti edukaciju radnika rodilišta u cilju stjecanja znanja, kompetencija i vještina potrebnih za potporu dojenju sukladno revidiranom programu „RPD“

Mjera 1.: Jačanje kapaciteta NOT-a za provedbu ponovne ocjene rodilišta sukladno revidiranom programu „RPD“

Aktivnost 1: Uspostaviti nacionalnog koordinatora i koordinacijski tim u rodilištu za provedbu revidiranog programa „RPD“

Aktivnost 1: Prijevod na hrvatski jezik i *online* dostupnost *Priručnika za edukaciju osoblja rodilišta*

Aktivnost 3: Provedba edukacije radnika u rodilištima sukladno edukacijskim materijalima revidiranog programa „RPD“ u teorijskom dijelu, kliničkim vještinama i praktičnim vježbama usmjerenim na rješavanje problema (uživo i/ili *online*)

Aktivnost 1: Educirati članove NOT-a za provedbu ponovne ocjene rodilišta sukladno revidiranom programu „RPD“, uz poseban naglasak na *online* načinu ocjenjivanja rodilišta kao inovativnom metodološkom pristupu ocjenjivanju i hibridnom ocjenjivanju

Aktivnost 2: Prilagodba dokumenata (upitnika) koji se odnose na samoocjenu i vanjsku ocjenu rodilišta za naziv „RPD“ sukladno revidiranom programu „RPD“

Aktivnost 2: Osmisliti i uvesti *online* platformu za praćenje provedbe programa „RPD“ u rodilištima

Aktivnost 4: Osigurati izvješćivanje koordinatora za program „RPD“ iz pojedinog rodilišta o aktivnostima u provedbi programa prema NOT-u jedanput godišnje na standardiziranom obrascu bilo pismenim putem ili putem *online* platforme

Aktivnost 2: Edukacija zdravstvenih radnika iz koordinacijskih timova u rodilištima i stjecanje naziva edukatora za dojenje za provedbu procjene kompetencija zdravstvenih radnika sukladno revidiranom programu „RPD“

Aktivnost 3: Sudjelovanje članova NOT-a koji imaju naziv edukatora za dojenje u edukaciji za procjenu kompetencija zdravstvenih radnika rodilišta

Aktivnost 3: Uskladiti i primijeniti dokumente rodilišta i ustanove koji se odnose na provedbu programa „RPD“ u skladu s novim preporukama

Cilj 2: Promicanje dojenja u JINNJ/JINL-ovima i provedba programa „neo-RPD“ sukladno revidiranom programu iz 2018. godine te kriterijima i standardima iz 2020. godine

Podcilj 1.: Provođenje programa „neo-RPD“ sukladno revidiranom programu iz 2018. godine te kriterijima i standardima iz 2020. godine				
Pokazatelj ishoda:	Početna vrijednost:	Ciljana vrijednost 2027.		
Povećanje broja javnih rodilišta u kojima se provodi program „neo-RPD“ (ukupno 11 JINNJ/JINL-ova: 5 treće i 6 druge razine skrbi te dva JINL-a izvan rodilišta) u skladu s revizijom od 2018. godine.	Ni u kojem od 13 JINNJ/JINL-ova u RH ne provode se mjere iz revidiranog program „neo-RPD“ u skladu s revizijom od 2018. godine.	U 4 (2 druge i 2 treće razine skrbi) od 13 JINNJ/JINL-ova provest će se program „neo-RPD“ u skladu s revizijom od 2018. godine (povećanje za 30,8 %).		
Mjera 1.: Jačanje kapaciteta JINNJ/JINL-ova za promicanje dojenja i provedbu programa „neo-RPD“				
<u>Opis mjere:</u> Stvoriti preduvjete za provedbu revidiranog programa „neo-RPD“ u skladu s novim preporukama SZO-a od 2018. godine uključujući edukaciju radnika te ocjenjivanje rodilišta.				
<i>Aktivnost 1: Osmisliti, usvojiti i primijeniti protokole za provedbu programa „neo-RPD“</i>				
Nositelj provedbe	Pokazatelji rezultata	Financijska sredstva	Početna vrijednost	Ciljana vrijednost
Nositelj: MZ Sunositelji: zdravstvene ustanove, Hrvatsko perinatološko društvo Hrvatskog liječničkog zbora, Hrvatsko pedijatrijsko društvo Hrvatskog liječničkog zbora, Klub roditelja nedonoščadi „Palčiči“, RODA	Broj usvojenih i primijenjenih protokola za provedbu programa „neo-RPD“ u JINNJ/JINL-ovima.	MZ – uz redovit rad zaposlenika, aktivnost A618207.	Nije bilo usvojenih i primijenjenih protokola za provedbu programa „neo-RPD“.	Od popisa protokola za provedbu programa „neo-RPD“ usvojeno je i primijenjeno 20 %.
<i>Aktivnost 2: Provesti edukaciju radnika JINNJ/JINL-ova za program „neo-RPD“ i edukaciju zdravstvenih radnika koji će biti ovlašteni za procjenu kompetencija radnika (edukatori za dojenje)</i>				
Nositelj provedbe	Pokazatelji rezultata	Financijska sredstva	Početna vrijednost	Ciljana vrijednost
Nositelj: MZ Sunositelj: zdravstvene ustanove, Odjel za podršku dojenju KBC-a Zagreb	Broj JINNJ/JINL-ova u kojima je provedena edukacija radnika, postotak radnika obuhvaćen edukacijom, broj onih koji su stekli kompetenciju edukatora za dojenje.	MZ – uz redovit rad zaposlenika, aktivnost A618207.	Edukacija radnika i edukatora za dojenje nije provedena ni u kojem od JINNJ/JINL-ova, nema edukatora za dojenje.	Edukacija će se provesti u četirima (30,8 %) od 13 JINNJ/JINL-ova za zdravstvene radnike i za 5 edukatora za dojenje iz četiriju JINNJ/JINL-ova.
<i>Aktivnost 3: Unaprijediti primjenu načela skrbi usmjerene na obitelj uključivo osnaživanje uloge roditelja</i>				
Nositelj provedbe	Pokazatelji rezultata	Financijska sredstva	Početna vrijednost	Ciljana vrijednost

Nositelj: MZ	Broj JINN/JINL-ova u kojima su u pismenom obliku osmišljena načela skrbi usmjerene na obitelj uz osnaživanje uloge roditelja.	MZ – uz redovit rad zaposlenika, aktivnost A618207.	Ni u kojem od JINN/JINL-ova nisu u pismenom obliku osmišljena načela skrbi usmjerene na obitelj.	U četirima (30,8 %) od 13 JINN/JINL-ova osmišljena su načela skrbi usmjerene na obitelj u pismenom obliku.
Sunositelji: zdravstvene ustanove, Hrvatsko perinatološko društvo Hrvatskog liječničkog zbora, Hrvatsko pedijatrijsko društvo Hrvatskog liječničkog zbora, Klub roditelja nedonoščadi „Palčići“, RODA				

Aktivnost 4: Osmisliti i uvesti online platformu za praćenje provedbe praksi programa „neo-RPD“ u JINN/JINL-ove

Nositelj provedbe	Pokazatelji rezultata	Financijska sredstva	Početna vrijednost	Ciljana vrijednost
Nositelj: MZ	Broj JINN/JINL-ova u kojima se upotrebljava platforma za praćenje provedbe praksa programa „neo-RPD“.	MZ – uz redovit rad zaposlenika, aktivnost A618207	Nijedan JINN/JINL nema osmišljenu platformu za praćenje provedbe praksa programa „neo-RPD“.	Izrađena <i>online</i> platforma za praćenje provedbe praksa programa „neo-RPD“ kojom se koriste dva (15,4 %) od 13 JINN/JINL-ova
Sunositelji: zdravstvene ustanove				

Podcilj 2.: Provedba vanjskih ocjena JINN/JINL-ova i praćenje provedbe programa „neo-RPD“

Pokazatelj ishoda: Povećanje broja ocjena JINN/JINL-ova u skladu s revizijom SZO od 2018. godine te standardima i kriterijima za odjele neonatologije od 2020. godine	Početna vrijednost: Nijedan od 13 JINN/JINL-ova u RH nije ocijenjen sukladno revidiranim kriterijima i standardima.	Ciljana vrijednost 2027. U četirima od 13 JINN/JINL-ova (povećanje za 30,8 %) provedena je ocjena sukladno revidiranim kriterijima i standardima.
---	---	---

Mjera 1.: Jačanje kapaciteta NOT-a za provedbu ocjene JINN/JINL-ova sukladno revidiranim kriterijima i standardima programa „neo-RPD“

Opis mjere: Educirati članove NOT-a za provođenje ocjena JINN/JINL-ova na licu mjesta te hibridnim načinom, tj. dio ocjene *online*, a dio na licu mjesta uzimajući u obzir revidirani program „RPD“ i nove preporuke SZO-a od 2018. godine te standarde i kriterije ocjene za odjele neonatologije od 2020. godine.

Aktivnost 1: Educirati članove NOT-a za provedbu ocjene JINN/JINL-ova sukladno revidiranom programu i novim kriterijima ocjene za odjele neonatologije od 2020. godine, uz poseban naglasak na online načinu ocjenjivanja kao inovativnom metodološkom pristupu ocjenjivanju i hibridnom ocjenjivanju

Nositelj provedbe	Pokazatelji rezultata	Financijska sredstva	Početna vrijednost	Ciljana vrijednost
Nositelj: MZ	Broj tečajeva i radionica za članove NOT-a o <i>online</i> i hibridnom ocjenjivanju JINN/JINL-ova.	MZ – uz redovit rad zaposlenika, aktivnost A618207.	Održana dva tečaja za članove NOT-a o <i>online</i> i hibridnom ocjenjivanju JINN/JINL-ova.	Održana tri tečaja i tri radionice za članove NOT-a o <i>online</i> i hibridnom ocjenjivanju JINN/JINL-ova.
Sunositelji: zdravstvene ustanove, Odjel za podršku dojenju KBC-a Zagreb				

Aktivnost 2: Prilagodba dokumenata (upitnika) koji se odnose na samoocjenu i vanjsku ocjenu JINNJ-a/JINL-a za naziv „neo-RPD“ sukladno revidiranom programu i kriterijima i standardima za odjele neonatologije od 2020. godine

Nositelj provedbe	Pokazatelji rezultata	Financijska sredstva	Početa vrijednost	Ciljana vrijednost
Nositelj: MZ Sunositelji: zdravstvene ustanove, Odjel za podršku dojenju KBC-a Zagreb	Broj dokumenata (od predviđenih 4) prilagođenih za <i>online</i> i hibridno ponovno ocjenjivanje JINNJ/JINL-ova.	MZ – uz redovit rad zaposlenika, aktivnost A618207.	Nije bilo prilagođenih upitnika za samo-ocjenu i vanjsku ocjenu JINNJ/JINL-ova.	Prilagođena i testirana 4 od 4 dokumenta za samo-ocjenu i vanjsku ocjenu JINNJ/JINL-ova.

Aktivnost 3: Sudjelovanje članova NOT-a koji imaju naziv edukatora za dojenje u edukaciji za procjenu kompetencija zdravstvenih radnika JINNJ/JINL-ova

Nositelj provedbe	Pokazatelji rezultata	Financijska sredstva	Početa vrijednost	Ciljana vrijednost
Nositelj: MZ Sunositelji: zdravstvene ustanove, Odjel za podršku dojenju KBC-a Zagreb	Broj članova NOT-a koji su stekli naziv edukator za dojenje koji sudjeluju u procjeni kompetencija zdravstvenih radnika u JINNJ/JINL-ova.	MZ – uz redovit rad zaposlenika, aktivnost A618207.	Nije bilo članova NOT-a sa nazivom edukator za dojenje i koji su mogli sudjelovati u procjeni kompetencija zdravstvenih radnika u JINNJ/JINL-ova.	Četrdeset posto članova NOT-a steklo naziv edukator za dojenje i sudjelovalo u procjeni kompetencija zdravstvenih radnika u 4 (30,8 %) od 13 JINNJ/JINL-ova.

Cilj 2: Promicanje dojenja u JINNJ/JINL-ovima i provedba programa „neo-RPD“ sukladno revidiranom programu iz 2018. godine te kriterijima i standardima iz 2020. godine

Podcilj 1.: Provođenje programa „neo-RPD“ sukladno revidiranom programu iz 2018. godine te kriterijima i standardima iz 2020. godine

Mjera 1.: Jačanje kapaciteta JINNJ/JINL-ova za promicanje dojenja i provedbu programa „neo-RPD“

Aktivnost 1: Osmisliti, usvojiti i primijeniti protokole za provedbu programa „neo-RPD“

Aktivnost 2: Provesti edukaciju radnika JINNJ/JINL-ova za program „neo-RPD“ i edukaciju zdravstvenih radnika koji će biti ovlašteni za procjenu kompetencija radnika (edukatori za dojenje)

Aktivnost 3: Unaprijediti primjenu načela skrbi usmjerene na obitelj uključivo osnaživanje uloge roditelja

Aktivnost 4: Osmisliti i uvesti *online* platformu za praćenje provedbe praksa programa „neo-RPD“ u JINNJ/JINL-ovima

Podcilj 2.: Provedba vanjskih ocjena JINNJ/JINL-ova i praćenje provedbe programa „neo-RPD“

Mjera 1.: Jačanje kapaciteta NOT-a za provedbu ocjene JINNJ/JINL-ova sukladno revidiranim kriterijima i standardima programu „neo-RPD“

Aktivnost 1: Educirati članove NOT-a za provedbu ocjene JINNJ/JINL-ova sukladno revidiranom programu i novim kriterijima ocjene za odjele neonatologije od 2020. godine, uz poseban naglasak na *online* načinu ocjenjivanja kao inovativnom metodološkom pristupu ocjenjivanju i hibridnom ocjenjivanju

Aktivnost 2: Prilagodba dokumenata (upitnika) koji se odnose na samoocjenu i vanjsku ocjenu JINNJ/JINL-ova za naziv „neo-RPD“ sukladno revidiranom programu i kriterijima i standardima za odjele neonatologije od 2020. ...

Aktivnost 3: Sudjelovanje članova NOT-a koji imaju naziv edukatora za dojenje u edukaciji za procjenu kompetencija zdravstvenih radnika JINNJ/JINL-ova

Cilj 3: Unaprijediti rad BHM-a i osnovati Referentni centar Ministarstva zdravstva za medicinu dojenja pri KBC-u Zagreb

Podcilj 1.: Unaprijediti rad BHM-a				
Pokazatelj ishoda:	Početna vrijednost:	Ciljana vrijednost 2027.		
Povećanje broja darivateljica humanog mlijeka, povećanje količine prikupljenog mlijeka i širenje organizacije prikupljanja darovanog humanog mlijeka na udaljene dijelove RH te povećanje broja korisnika darovanog humanog mlijeka.	Broj darivateljica sredinom 2021. bio je 31, količina prikupljenog mlijeka je bila prosječno 5,7 L po darivateljici u razdoblju od u prosjeku 46 dana prikupljanja, a u razdoblju od 6 mjeseci prikupljeno je 175,5 L mlijeka od kojih je za distribuciju nakon pasterizacije bilo spremno 97,3 L, od čega je 78,3 L distribuirano u tri JINN/JINL-a.	Povećanje broja darivateljica za 8 % u promatranom razdoblju te količine prikupljenog darovanog mlijeka za 8 %, uz povećanje broja korisnika darovanog humanog mlijeka iz BHM-a za 8 %.		
Mjera 1.: Poticati rad BHM-a i primjenu darovanog humanog mlijeka na nacionalnoj razini sukladno Zakonu o primjeni ljudskih tkiva i stanica („Narodne novine“, broj 144/12) te Pravilnika o uvjetima u pogledu stručne osposobljenosti, stručnog usavršavanja te načinu provođenja nadzora u području primjene ljudskih tkiva i stanica („Narodne novine“, broj 57/13), Pravilnika o uvjetima u pogledu prostora, stručnih radnika, medicinsko-tehničke opreme i sustava kvalitete za obavljanje djelatnosti prikupljanja, uzimanja, testiranja, obrade, očuvanja, pohrane i raspodjele ljudskih tkiva i stanica („Narodne novine“, broj 80/13 i 138/23) i Pravilnika o osiguranju sljedivosti tkiva od darivatelja do primatelja, načinu praćenja ozbiljnih štetnih događaja i ozbiljnih štetnih reakcija, načinu vođenja evidencije i rokovima izvješćivanja te sadržaju tiskanice godišnjeg izvješća („Narodne novine“, broj 12/17)				
<u>Opis mjere:</u> Promidžbenim aktivnostima među populacijom dojilja potencijalnih darivateljica na nacionalnoj razini povećati svijest o korisnosti darivanja humanog mlijeka i važnosti njegove primjene za unaprjeđenje zdravlja onih kojima je namijenjeno, a istodobno zdravstveni radnici JINN/JINL-ova poticati na primjenu darovanog humanog mlijeka kad god je to indicirano.				
Aktivnost 1: Aktivnosti na prikupljanju, obradi i distribuciji darovanog humanog mlijeka i izvješćivanje o provedenim aktivnostima BHM-a				
Nositelj provedbe	Pokazatelji rezultata	Financijska sredstva	Početna vrijednost	Ciljana vrijednost
Nositelj: KBC Zagreb Suniteselji: Klinički zavod za transfuzijsku medicinu i transplantacijsku biologiju, Hrvatska banka tkiva i stanica, BHM KBC-a Zagreb	Broj darivateljica, broj novih darivateljica godišnje, količina prikupljenog darovanog mlijeka godišnje, količina pasteriziranog darovanog mlijeka, količina distribuiranog darovanog mlijeka godišnje, godišnje izvješćivanje o aktivnostima BHM-a.	Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje (u daljnjem tekstu: HZZO) – sredstva za redovit rad zaposlenika zdravstvenih ustanova uključena su u Financijski plan HZZO-a.	Broj darivateljica sredinom 2021. bio je 31, količina prikupljenog mlijeka bila je prosječno 5,7 L po darivateljici u razdoblju od u prosjeku 46 dana prikupljanja, a u razdoblju od 6 mjeseci prikupljeno je 175,5 L mlijeka od kojih je za distribuciju nakon pasterizacije bilo spremno 97,3 L, od	Povećanje broja darivateljica, količine prikupljenog darovanog humanog mlijeka i povećanje distribuiranih količina mlijeka svako po 8 % u cijelom promatranom razdoblju.

			čega je 78,3 L distribuirano u tri JINN/JINL-a.	
--	--	--	---	--

Podcilj 2.: Osnovati Referentni centar MZ-a za medicinu dojenja pri KBC-u Zagreb

Pokazatelj ishoda: Osnovan Referentni centar MZ za medicinu dojenja.	Početa vrijednost: Postoji Odjel za podršku dojenju s ambulantom za medicinu dojenja pri BHM-u KBC-a Zagreb.	Ciljana vrijednost 2027. Akreditiran Referentni centar MZ za medicinu dojenja pri KBC-u Zagreb.
--	--	---

Mjera 1.: Unaprijediti potporu dojenju i edukaciju o dojenju osnivanjem Referentnog centra MZ-a za medicinu dojenja pri KBC-u Zagreb

Opis mjere: Potrebno je ispuniti uvjete iz Pravilnika o mjerilima za dodjelu i obnovu naziva referentnog centra ministarstva nadležnog za zdravstvo („Narodne novine“, broj 77/05 i 125/08) te od stručnog vijeća KBC-a Zagreb sukladno članku 3. Pravilnika zatražiti pokretanje postupka za dodjelu naziva referentnog centra kada se za to steknu uvjeti.

Aktivnost 1: Stvaranje uvjeta za dodjelu naziva Referentnog centra MZ-a za medicinu dojenja pri KBC-u Zagreb

Nositelj provedbe	Pokazatelji rezultata	Financijska sredstva	Početa vrijednost	Ciljana vrijednost
Nositelj: KBC Zagreb Sunositelj: MZ, Klinički zavod za transfuzijsku medicinu i transplantacijsku biologiju, Hrvatska banka tkiva i stanica BHM KBC-a Zagreb	Osnovan Referentni centar MZ-a za medicinu dojenja s detaljnim planom rada koji sadržava dio koji se odnosi na potporu dojenju i dio koji se odnosi na edukaciju edukatora i ocjenjivača u programima za potporu dojenju: „RPD“, „neo-RPD“, „RPMĐ“, „Ordinacija primarne zdravstvene zaštite prijatelj dojenja“, „Savjetovalište za žene – prijatelj dojenja“, „Ljekarna prijatelj dojenja“.	HZZO-sredstva za redovit rad zaposlenika zdravstvenih ustanova uključena su u Financijski plan HZZO-a.	Postoji Odjel za podršku dojenja pri BHM KBC Zagreb.	Osnovan Referentni centar MZ-a za medicinu dojenja pri KBC-u Zagreb.

Cilj 3: Unaprijediti rad BHM-a i osnovati Referentni centar MZ-a za medicinu dojenja pri KBC-u Zagreb

Podcilj 1.: Unaprijediti rad BHM

Mjera 1.: Poticati rad BHM i primjenu darovanog humanog mlijeka na nacionalnoj razini sukladno Zakonu o primjeni ljudskih tkiva i stanica („Narodne novine“, broj 144/12) te Pravilnika o uvjetima u pogledu stručne osposobljenosti, stručnog usavršavanja te načinu provođenja nadzora u području primjene ljudskih tkiva i stanica („Narodne novine“, broj 57/13), Pravilnika o uvjetima u pogledu prostora, stručnih radnika, medicinsko-tehničke opreme i sustava kvalitete za obavljanje djelatnosti prikupljanja, uzimanja, testiranja, obrade, očuvanja, pohrane i raspodjele ljudskih tkiva i stanica („Narodne novine“, broj 80/13 i 138/23) i Pravilnika o osiguranju sljedivosti tkiva od darivatelja do primatelja, načinu praćenja ozbiljnih štetnih događaja i ozbiljnih štetnih reakcija, načinu vođenja evidencije i rokovima izvješćivanja te sadržaju tiskanice godišnjeg izvješća („Narodne novine“, broj 12/17)

Aktivnost 1: Aktivnosti na prikupljanju, obradi i distribuciji darovanog humanog mlijeka i izvješćivanje o provedenim aktivnostima BHM-a

Podcilj 2.: Osnovati Referentni centar MZ-a za medicinu dojenja pri KBC-u Zagreb

Mjera 1.: Unaprijediti potporu dojenju i edukaciju o dojenju osnivanjem Referentnog centra MZ-a za medicinu dojenja pri KBC-u Zagreb

Aktivnost 1: Stvaranje uvjeta za dodjelu naziva Referentnog centra MZ-a za medicinu dojenja pri KBC-u Zagreb

Cilj 4: Pokretanje programa „RPMD“ u RH

Podcilj 1.: Pokretanje programa „RPMD“ u rodilištima				
Pokazatelj ishoda: Broj rodilišta u kojima se provodi program „RPMD“.	Početa vrijednost: Ni u kojem od 31 javnog rodilišta u RH ne provodi se program „RPMD“.	Ciljana vrijednost 2027. Četiri od 31 javnog rodilišta (povećanje za 12,9 %) ocijenjena su u programu „RPMD“ i nose naziv „RPMD“.		
Mjera 1.: Osigurati provođenje programa „RPMD“ u rodilištima				
Opis mjere: Stvoriti preduvjete za provedbu programa „RPMD“ sukladno preporukama Međunarodne federacije ginekologa (FIGO) koje su objavljene na https://agora.unicef.org/course/view.php?id=29999 , uključujući edukaciju radnika te ocjenjivanje rodilišta.				
Aktivnost 1: Oformiti koordinacijske timove za provedbu programa „RPMD“ kao nositelje aktivnosti i provedbe programa u ustanovi				
Nositelj provedbe	Pokazatelji rezultata	Financijska sredstva	Početa vrijednost	Ciljana vrijednost
Nositelj: MZ Sunositelji: zdravstvene ustanove	Broj rodilišta u kojima su osnovani koordinacijski timovi.	MZ – uz redovit rad zaposlenika, aktivnost A618207 .	Nijedno rodilište nema koordinacijske timove za provedbu programa „RPMD“.	U četirima (12,8 %) od 31 rodilišta osnovani su koordinacijski timovi za provedbu programa „RPMD“.
Aktivnost 2: Osmisliti i uvesti online platformu za praćenje provedbe programa „RPMD“ u rodilištima				
Nositelj provedbe	Pokazatelji rezultata	Financijska sredstva	Početa vrijednost	Ciljana vrijednost
Nositelj: MZ Sunositelji: zdravstvene ustanove	Povećanje broja rodilišta u kojima se upotrebljava platforma za praćenje provedbe programa „RPMD“.	MZ – uz redovit rad zaposlenika, aktivnost A618207.	Nijedno rodilište ne koristi se <i>online</i> platformom za praćenje provedbe programa „RPMD“.	U četirima (12,8 %) od 31 rodilišta upotrebljava se platforma za praćenje provedbe programa „RPMD“.
Aktivnost 3: Uskladiti i primijeniti dokumente rodilišta i ustanove koji se odnose na provedbu programa „RPMD“				
Nositelj provedbe	Pokazatelji rezultata	Financijska sredstva	Početa vrijednost	Ciljana vrijednost
Nositelj: MZ Sunositelji: zdravstvene ustanove	Broj rodilišta u kojima su primijenjeni dokumenti za provođenje programa „RPMD.“	MZ – uz redovit rad zaposlenika, aktivnost A618207.	Nijedno rodilište nema dokumente potrebne za provođenje programa „RPMD“.	Četiri (12,8 %) od 31 rodilišta izradila su dokumentaciju potrebnu za provođenje

				programa „RPMD“.
<i>Aktivnost 4: Osigurati izvješćivanje koordinatora za program „RPMD“ iz pojedinog rodilišta o aktivnostima u provedbi programa prema NOT-u jedanput godišnje na standardiziranom obrascu bilo pismenim putem ili putem online platforme</i>				
Nositelj provedbe	Pokazatelji rezultata	Financijska sredstva	Početa vrijednost	Ciljana vrijednost
Nositelj: MZ Sunositelji: zdravstvene ustanove	Broj rodilišta čiji su koordinatori za provođenje programa „RPMD“ poslali izvješća NOT-u na standardiziranim obrascima jednom godišnje.	MZ – uz redovit rad zaposlenika, aktivnost A618207.	Nijedno rodilište nije izvijestilo o provedbi programa „RPMD“ prema NOT-u.	Četiri (12,8 %) od 31 rodilišta izvijestila su NOT o provedbi programa „RPMD“ na standardiziranom obrascu ili <i>online</i> .

Mjera 2.: Provesti edukaciju radnika rodilišta u cilju stjecanja znanja, kompetencija i vještina potrebnih za provedbu programa „RPMD“

Opis mjere: Zdravstveni radnici nisu stručno osposobljeni za provođenje programa „RPMD“, a prema dosadašnjim kriterijima nijedno javno rodilište nema naziv „RPMD“ te do sada nisu bila u tom smislu ocjenjivana. Sada je potrebno educirati zdravstvene radnike postojećim razrađenim koracima programa „RPMD“, uz primjenu *online* ili tiskanog priručnika objavljenog na platformi UNICEF-a za edukaciju Agora (<https://agora.unicef.org/course/view.php?id=29999>).

Aktivnost 1: Priprema online i tiskanog izdanja „Rodilište prijatelj majki i djece – priručnik za zdravstvene i nezdravstvene djelatnike“ i poticanje zdravstvenih radnika rodilišta na edukaciju

Nositelj provedbe	Pokazatelji rezultata	Financijska sredstva	Početa vrijednost	Ciljana vrijednost
Nositelj: MZ	Pripremljen i objavljen u tiskanom i <i>online</i> obliku Priručnik i stavljen na platformu za učenje UNICEF-a Agora.	MZ – uz redovit rad zaposlenika, aktivnost A618207.	Priručnik dostupan na hrvatskome u tiskanom i <i>online</i> obliku na platformi Agora.	Održavanje dostupnosti <i>online</i> izdanja priručnika tijekom četverogodišnjeg razdoblja.

Aktivnost 2: Edukacija zdravstvenih radnika iz koordinacijskih timova u rodilištima i stjecanje naziva edukatora za provedbu programa „RPMD“ za provedbu procjene kompetencija zdravstvenih radnika sukladno kriterijima programa „RPMD“

Nositelj provedbe	Pokazatelji rezultata	Financijska sredstva	Početa vrijednost	Ciljana vrijednost
Nositelj: MZ Sunositelj: zdravstvene ustanove, Odjel za podršku dojenju KBC-a Zagreb	Broj rodilišta u kojima je provedena edukacija članova koordinacijskih timova sukladno programu „RPMD“ za stjecanje naziva edukatora za provođenje programa „RPMD“.	MZ – uz redovit rad zaposlenika, aktivnost A618207.	Nijedno rodilište nema edukatora za provedbu programa „RPMD“.	U četirima (12,8 %) od 31 rodilišta provedena je edukacija koordinacijskih timova od kojih je 50 % steklo naziv edukatora za provedbu programa „RPMD“.

Aktivnost 3: Provedba edukacije radnika u rodilištima sukladno edukacijskim materijalima „Rodilište prijatelj majki i djece – priručnik za zdravstvene i nezdravstvene djelatnike“ za program „RPMD“ u teorijskom dijelu, kliničkim vještinama i praktičnim vježbama usmjerenim na rješavanje problema (uživo i/ili online)

Nositelj provedbe	Pokazatelji rezultata	Financijska sredstva	Početna vrijednost	Ciljana vrijednost
Nositelj: MZ Sunositelji: zdravstvene ustanove, Odjel za podršku dojenju KBC-a Zagreb	Broj rodilišta u kojima je provedena edukacija radnika u programu „RPMD“.	MZ – uz redovit rad zaposlenika, aktivnost A618207.	Ni u kojem rodilištu nije provedena edukacija s naglaskom na kompetencijama u okviru programa „RPMD“.	u četirima (12,8 %) od 31 rodilišta provedena edukacija s naglaskom na stjecanju kompetencija i rješavanju problema u okviru provedbe programa „RPMD“ uz obuhvat radnika od 80 %.

Podcilj 2.: Provedba vanjskih ocjena rodilišta i praćenje provedbe programa „RPMD“

Pokazatelj ishoda:	Početna vrijednost:	Ciljana vrijednost 2027.
Započeti s vanjskim ocjena javnih rodilišta u kojima se provodi program „RPMD“.	Nijedno od 31 javnog rodilišta u RH nije ocijenjeno nakon provedenog programa „RPMD“.	U četirima od 31 javnog rodilišta (povećanje za 12,8 %) provedena je ocjena provođenja programa „RPMD“.

Mjera 1.: Jačanje kapaciteta NOT-a za provedbu ocjene rodilišta sukladno programu „RPMD“ svake četiri godine

Opis mjere: Educirati članove NOT-a za provođenje ocjena rodilišta klasičnim načinom na licu mjesta te hibridnim načinom, tj. dio ocjene *online*, a dio na licu mjesta uzimajući u obzir program „RPMD“ i sve korake tog programa.

Aktivnost 1: Educirati članove NOT-a za provedbu ocjene rodilišta sukladno programu „RPMD“, uz poseban naglasak na online načinu ocjenjivanja rodilišta kao inovativnom metodološkom pristupu ocjenjivanju i hibridnom ocjenjivanju

Nositelj provedbe	Pokazatelji rezultata	Financijska sredstva	Početna vrijednost	Ciljana vrijednost
Nositelj: MZ Sunositelji: zdravstvene ustanove, Odjel za podršku dojenju KBC-a Zagreb	Broj tečajeva i radionica za članove NOT-a o <i>online</i> i hibridnom ocjenjivanju rodilišta u programu „RPMD“.	MZ – uz redovit rad zaposlenika, aktivnost A618207.	Nisu održani tečajevi edukacije za članove NOT-a za ocjenjivanje u programu „RPMD“.	Održana su dva tečaja i dvije radionice za članove NOT-a za ocjenjivanje u programu „RPMD“.

Aktivnost 2: Prilagodba dokumenata (upitnika) za samoocjenu i vanjsku ocjenu rodilišta za naziv „RPMD“ sukladno preporukama nakon provedenog pilot-projekta programa „RPMD“ u četirima hrvatskim rodilištima 2017. godine

Nositelj provedbe	Pokazatelji rezultata	Financijska sredstva	Početna vrijednost	Ciljana vrijednost
Nositelj: MZ Sunositelji: zdravstvene ustanove, Odjel za podršku dojenju KBC-a Zagreb	Broj dokumenata prilagođenih za <i>online</i> i hibridno ponovno ocjenjivanje rodilišta.	MZ – uz redovit rad zaposlenika, aktivnost A618207	Postoje upitnici koji su upotrebljavani u pilot-projektu „RPMD“.	Prilagođena, testirana i validirana četiri upitnika za ocjenu u programu „RPMD“ (upitnik za samoocjenu, upitnik za razgovor s majkom, upitnik za razgovor s trudnicom, upitnik

				za razgovor s pratnjom na porodu).
<i>Aktivnost 3: Sudjelovanje članova NOT-a u edukaciji za stjecanje naziva edukatora za provođenje programa „RPMD“ u edukaciji za procjenu kompetencija zdravstvenih radnika rodilišta</i>				
Nositelj provedbe	Pokazatelji rezultata	Financijska sredstva	Početna vrijednost	Ciljana vrijednost
Nositelj: MZ Sunositelji: zdravstvene ustanove, Odjel za podršku dojenju KBC-a Zagreb	Broj članova NOT-a koji su stekli naziv edukatora za primjenu programa „RPMD“ koji sudjeluju u procjeni kompetencija zdravstvenih radnika u rodilištima.	MZ – uz redovit rad zaposlenika, aktivnost A618207.	Nije bilo članova NOT-a s nazivom edukatora za provođenje programa „RPMD“ i koji su mogli sudjelovati u procjeni kompetencija zdravstvenih radnika u rodilištima.	25 % članova NOT-a steklo naziv edukatora za provođenje programa „RPMD“ i sudjelovalo u procjeni kompetencija zdravstvenih radnika u četirima (12,8 %) rodilištima

Cilj 4: Pokretanje programa „RPMD“ u RH

Podcilj 1.: Pokretanje programa „RPMD“ u rodilištima

Mjera 1.: Osigurati provođenje programa „RPMD“ u rodilištima

Aktivnost 1: Oformiti koordinacijske timove za provedbu programa „RPMD“ kao nositelje aktivnosti i provedbe programa u ustanovi

Aktivnost 2: Osmisliti i uvesti *online* platformu za praćenje provedbe programa „RPMD“ u rodilištima

Aktivnost 3: Uskladiti i primijeniti dokumente rodilišta i ustanove koji se odnose na provedbu programa „RPMD“

Mjera 2.: Provesti edukaciju radnika rodilišta u cilju stjecanja znanja, kompetencija i vještina potrebnih za provedbu programa „RPMD“

Aktivnost 1: Priprema *online* i tiskanog izdanja „Rodilište prijatelj majki i djece – priručnik za zdravstvene i nezdravstvene djelatnike“ i poticanje zdravstvenih radnika rodilišta na edukaciju

Aktivnost 3: Provedba edukacije radnika u rodilištima sukladno edukacijskim materijalima „Rodilište prijatelj majki i djece – priručnik za zdravstvene i nezdravstvene djelatnike“ za program „RPMD“ u teorijskom dijelu, kliničkim vještinama i praktičnim vježbama usmjerenim na rješavanje problema (uživo i/ili *online*)

Aktivnost 2: Edukacija zdravstvenih radnika iz koordinacijskih timova u rodilištima i stjecanje naziva edukatora za provedbu programa „RPMD“ za provedbu procjene kompetencija zdravstvenih radnika sukladno kriterijima programa „RPMD“

Aktivnost 4: Osigurati izvješćivanje koordinatora za program „RPMD“ iz pojedinog rodilišta o aktivnostima u provedbi programa prema NOT-u jedanput godišnje na standardiziranom obrascu bilo pismenim putem ili putem *online* platforme

Podcilj 2.: Provedba vanjskih ocjena rodilišta i praćenje provedbe programa „RPMD“

Mjera 1.: Jačanje kapaciteta NOT-a za provedbu ocjene rodilišta sukladno programu „RPMD“ svake četiri godine

Aktivnost 1: Educirati članove NOT-a za provedbu ocjene rodilišta sukladno programu „RPMD“, uz poseban naglasak na *online* načinu ocjenjivanja rodilišta kao inovativnom metodološkom pristupu ocjenjivanju i hibridnom ocjenjivanju

Aktivnost 2: Prilagodba dokumenata (upitnika) za samo-ocjenu i vanjsku ocjenu rodilišta za naziv „RPMD“ sukladno preporukama nakon provedenog pilot-projekta programa „RPMD“ u četirima hrvatskim rodilištima 2017.

Aktivnost 3: Sudjelovanje članova NOT-a u edukaciji za stjecanje naziva edukatora za provođenje programa „RPMD“ u edukaciji za procjenu kompetencija zdravstvenih radnika rodilišta

Cilj 5: Prehrana dojenčadi i male djece u izvanrednim situacijama

Podcilj 1.: Podupirati prirodnu prehranu dojenčadi i male djece tijekom izvanrednih situacija				
Pokazatelj ishoda: Usvojene nacionalne smjernice o prehrani dojenčadi i male djece u izvanrednim situacijama.		Početna vrijednost: Nisu usvojene nacionalne smjernice o prehrani dojenčadi i male djece u izvanrednim situacijama.		Ciljana vrijednost 2027. Prihvaćene smjernice za prehranu dojenčadi i male djece u izvanrednim situacijama, postoji međusektorska suradnja, postoje planovi za osnivanje punktova za potporu dojenju, regulirane su donacije tvorničkih mliječnih pripravaka namijenjenih prehrani dojenčadi i male djece tijekom izvanrednih situacija.
Mjera 1.: Usvojiti smjernice o prehrani dojenčadi i male djece u izvanrednim situacijama				
<u>Opis mjere:</u> Donijeti i usvojiti nacionalne smjernice o prehrani dojenčadi i male djece u izvanrednim situacijama u kojima se pozornost posvećuje očuvanju i potpori prirodnoj prehrani, regulaciji donacija tvorničkih pripravaka mlijeka namijenjenih prehrani dojenčadi i male djece, ostvarivanju međusektorske suradnje u tom području, i u planiranju i u provođenju mjera na terenu.				
Aktivnost 1: Imenovati radnu skupinu za pisanje preporuka o prehrani dojenčadi i male djece u izvanrednim situacijama				
Nositelj provedbe	Pokazatelji rezultata	Financijska sredstva	Početna vrijednost	Ciljana vrijednost
Nositelj: MZ Sunositelji: Ministarstvo rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike (u daljnjem tekstu: MRMSOSP), nevladine udruge, JL(R)S	Imenovana Radna skupina za izradu nacionalnih smjernica o prehrani dojenčadi i male djece u izvanrednim situacijama.	MZ – uz redovit rad zaposlenika, aktivnost A618207.	Imenovana radna skupina za izradu smjernica koje su u prednacrtu.	Prihvaćene i objavljene smjernice u tiskanom i <i>online</i> obliku i objavljene na mrežnim stranicama MZ-a.

Podcilj 2.: Osigurati primjenu Koda SZO-a tijekom izvanrednih situacija		
Pokazatelj ishoda: Propisima su regulirane donacije tvorničkih pripravaka mlijeka namijenjenih prehrani dojenčadi i male djece tijekom izvanrednih situacija.		Početna vrijednost: Nisu regulirane donacije tvorničkih pripravaka mlijeka namijenjenih prehrani dojenčadi i male djece tijekom izvanrednih situacija.
Ciljana vrijednost 2027. Doneseni propisi kojima se reguliraju donacije dječje hrane tijekom izvanrednih situacija.		
Mjera 1.: Donošenje propisa kojima se osigurava primjena Koda SZO-a tijekom izvanrednih situacija		

Opis mjere: U RH na snazi je Zakon o provedbi Uredbe (EU) br. 609/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 12. lipnja 2013. o hrani za dojenčad i malu djecu, hrani za posebne medicinske potrebe i zamjeni za cjelodnevnu prehranu pri redukcijskoj dijeti („Narodne novine“, broj 69/17 i 114/18) koji je stupio na snagu 1. travnja 2019., kojim su regulirani pojedini aspekti marketinga i prodaje zamjena za majčino mlijeko. Pravilnicima koji proizlaze iz navedenog Zakona bit će reguliran marketing i prodaja i drugih proizvoda koji se upotrebljavaju u prehrani ili za prehranu dojenčadi i male djece. Na temelju članka 196. Zakona o zdravstvenoj zaštiti („Narodne novine“, br. 100/18, 125/19, 147/20, 119/22, 156/22 i 33/23) tijekom izvanrednih situacija trebalo bi urediti suradnju s humanitarnim organizacijama srodnim zdravstvu posebnim međusobnim sporazumima kojima bi trebalo regulirati i donacije hrane namijenjene prehrani dojenčadi i male djece, bočica, duda, duda varalica i kašica, u skladu s odredbama Koda SZO-a.

Aktivnost 1: Rad na propisima kojima se osigurava primjena Koda SZO-a tijekom izvanrednih situacija

Nositelj provedbe	Pokazatelji rezultata	Financijska sredstva	Početna vrijednost	Ciljana vrijednost
Nositelj: MZ Sunositelji: MRMSOSP, nevladine udruge	Formirana radna skupina za rad na propisima ili dijelovima propisa kojima se to pitanje regulira.	MZ – uz redovit rad zaposlenika, aktivnost A618207.	Nije imenovana radna skupina za donošenje pravilnika predviđenih Zakonom o provedbi Uredbe (EU) br. 609/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 12. lipnja 2013. o hrani za dojenčad i malu djecu, hrani za posebne medicinske potrebe i zamjeni za cjelodnevnu prehranu pri redukcijskoj dijeti, („Narodne novine“, br. 69/17 i 114/18).	Imenovana radna skupina za donošenje pravilnika uz razmatranje mogućnosti implementacije Koda SZO-a u nacionalnu legislativu RH te donošenje propisa kojima se regulira marketing i druga pitanja koja se tiču marketinga proizvoda namijenjenih dojenčadi i djeci iz dosega Koda SZO-a.

Podcilj 3.: Osigurati međuresornu suradnju i koordinaciju djelovanja u izvanrednim situacijama

Pokazatelj ishoda:	Početna vrijednost:	Ciljana vrijednost 2027.
Propisima je regulirana međuresorna suradnja i koordinacija djelovanja tijela koja pružaju pomoć majkama i djeci u izvanrednim situacijama.	Nije regulirana međuresorna suradnja i koordinacija djelovanja tijela koja pružaju pomoć majkama i djeci u izvanrednim situacijama.	Doneseni propisi kojima se regulira međuresorna suradnja i koordinacija djelovanja tijela koja pružaju pomoć majkama i djeci u izvanrednim situacijama.

Mjera 1.: Donošenje propisa kojima se osigurava međuresorna suradnja i koordinacija djelovanja tijela koja pružaju pomoć majkama i djeci u izvanrednim situacijama

Opis mjere: U RH pitanje djelovanja u izvanrednim situacijama regulirano je Zakonom o zdravstvenoj zaštiti („Narodne novine“, br. 100/18, 125/19, 147/20, 119/22, 156/22 i 33/23) iz čijeg članka 196. proizlazi da se za krizne situacije osniva krizni stožer koji imenuje ministar nadležan za zdravstvo, a koji je ovlašten poduzimati one mjere i aktivnosti koje nisu utvrđene tim Zakonom. To uključuje mjere mobilizacije, rasporeda rada, mjesta i uvjeta rada zdravstvenih ustanova i njihovih radnika te privatnih zdravstvenih radnika koji obavljaju zdravstvenu djelatnost, a sve dok okolnosti krizne situacije traju.

Aktivnost 1: Rad na propisima kojima se osigurava međuresorna suradnja i koordinacija djelovanja tijela koja pružaju pomoć majkama i djeci u izvanrednim situacijama

Nositelj provedbe	Pokazatelji rezultata	Financijska sredstva	Početa vrijednost	Ciljana vrijednost
<p>Nositelj: MZ</p> <p>Sunositelji: MRMSOSP, nevladine udruge</p>	<p>Formirana radna skupina za rad na propisima ili dijelovima propisa kojima se regulira međuresorna suradnja i koordinacija djelovanja tijela koja pružaju pomoć majkama i djeci u izvanrednim situacijama.</p>	<p>MZ – uz redovit rad zaposlenika, aktivnost A618207</p>	<p>Nema propisa i nije formirana međuresorna radna skupina za pružanje pomoći majkama i djeci u izvanrednim situacijama.</p>	<p>Formirana radna skupina za međuresornu suradnju u zaštiti majki i djece u izvanrednim situacijama koja je donijela potrebne propise za regulaciju tog područja.</p>

Cilj 5: Prehrana dojenčadi i male djece u izvanrednim situacijama

Podcilj 1.: Podupirati prirodnu prehranu dojenčadi i male djece tijekom izvanrednih situacija

Mjera 1.: Usvojiti smjernice o prehrani dojenčadi i male djece u izvanrednim situacijama

Aktivnost 1: Imenovati radnu skupinu za pisanje preporuka o prehrani dojenčadi i male djece u izvanrednim situacijama

Podcilj 2.: Osigurati primjenu Koda SZO-a tijekom izvanrednih situacija

Mjera 1.: Donošenje propisa kojima se osigurava primjena Koda SZO-a tijekom izvanrednih situacija

Aktivnost 1: Rad na propisima kojima se osigurava primjena Koda SZO-a tijekom izvanrednih situacija

Podcilj 3.: Osigurati međuresornu suradnju i koordinaciju djelovanja u izvanrednim situacijama

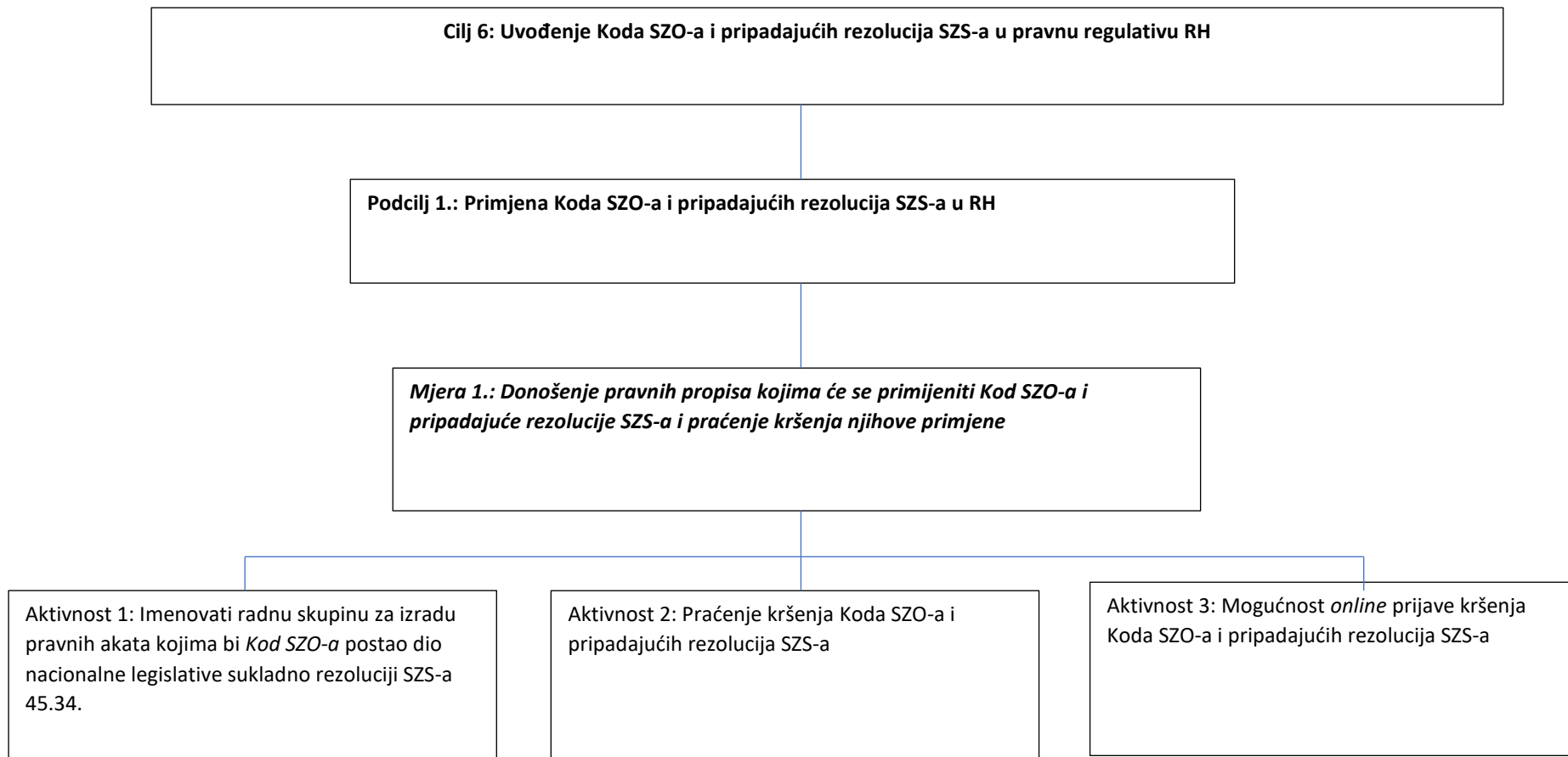
Mjera 1.: Donošenje propisa kojima se osigurava međuresorna suradnja i koordinacija djelovanja tijela koja pružaju pomoć majkama i djeci u izvanrednim situacijama

Aktivnost 1: Rad na propisima kojima se osigurava međuresorna suradnja i koordinacija djelovanja tijela koja pružaju pomoć majkama i djeci u izvanrednim situacijama

Cilj 6: Uvođenje Koda SZO-a i pripadajućih rezolucija SZS-a u pravnu regulativu RH

Podcilj 1.: Primjena Koda SZO-a i pripadajućih rezolucija SZS-a u RH				
Pokazatelj ishoda:		Početna vrijednost:		Ciljana vrijednost 2027.
Odredbe Koda SZO-a i pripadajućih rezolucija SZS-a uvesti u pravnu regulativu RH.		Odredbe Koda SZO-a i pripadajućih rezolucija SZS-a nisu u potpunosti dio pravne regulative RH.		Odredbe Koda SZO-a i pripadajućih rezolucija SZS-a uvedene su velikim dijelom u pravnu regulativu RH.
Mjera 1.: Donošenje pravnih propisa kojima će se primijeniti Kod SZO-a i pripadajuće rezolucije SZS-a i praćenje kršenja njihove primjene				
Opis mjere: Stvoriti preduvjete za donošenje i prihvaćanje pravnih propisa kojima će se primijeniti <i>Kod SZO-a</i> i pripadajuće rezolucije SZS-a imajući u vidu i zakone koji su i sada na snazi u RH (Zakon o provedbi Uredbe (EU) br. 609/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 12. lipnja 2013. o hrani za dojenčad i malu djecu, hrani za posebne medicinske potrebe i zamjeni za cjelodnevnu prehranu pri redukcijskoj dijeti („Narodne novine“, broj 69/17 i 114/18) te pravni status Koda SZO-a i pripadajućih rezolucija SZS-a u RH.				
Aktivnost 1: Imenovati radnu skupinu za izradu pravnih akata kojima bi Kod SZO-a postao dio nacionalne legislative sukladno rezoluciji SZS-a 45.34.				
Nositelj provedbe	Pokazatelji rezultata	Financijska sredstva	Početna vrijednost	Ciljana vrijednost
Nositelj: MZ Sunositelji: Pravobraniteljica za djecu, International Breastfeeding Action Network (IBFAN) grupe za RH, ostali zainteresirani OCD-ovi	Imenovana radna skupina koja je donijela prijedlog pravilnika koji je pušten u javnu raspravu i donesen.	MZ – uz redovit rad zaposlenika, aktivnost A618207.	Imenovana radna skupina za izradu pravnih akata kojima bi <i>Kod SZO-a</i> postao dio nacionalne legislative RH.	Doneseni pravilnici kojima su regulirani marketing i prodaja i drugih proizvoda koji se upotrebljavaju u prehrani ili za prehranu dojenčadi i male djece.
Aktivnost 2: Praćenje kršenja Koda SZO-a i pripadajućih rezolucija SZS-a				
Nositelj provedbe	Pokazatelji rezultata	Financijska sredstva	Početna vrijednost	Ciljana vrijednost
Nositelj: MZ Sunositelji: Pravobraniteljica za djecu, International Breastfeeding Action Network (IBFAN) grupe za RH, ostali zainteresirani OCD-ovi	Osnovano povjerenstvo za praćenje kršenja Koda SZO-a i pripadajućih rezolucija SZS-a na nacionalnoj razini sukladno rezoluciji SZS-a 45.34.	MZ – uz redovit rad zaposlenika, aktivnost A618207.	U okviru državnog aparata nema praćenja kršenja Koda SZO-a na nacionalnoj razini, što bi trebalo uvesti sukladno odredbama Koda SZO-a i pripadajućih rezolucija SZS-a.	Osnovano tijelo za praćenje kršenja odredbi Koda SZO-a na nacionalnoj razini koje bi rezultiralo javno dostupnim izvještajima o kršenju Koda SZO-a u RH jednom godišnje.
Aktivnost 3: Mogućnost online prijave kršenja Koda SZO-a i pripadajućih rezolucija SZS-a				
Nositelj provedbe	Pokazatelji rezultata	Financijska sredstva	Početna vrijednost	Ciljana vrijednost
Nositelj: MZ Sunositelji:	Na mrežnim stranicama nositelja aktivnosti postoji mogućnost <i>online</i>	MZ – uz redovit rad zaposlenika, aktivnost A618207.	Osim na mrežnoj stranici Rode, na mrežnim stranicama MZ-a,	Kršenje Koda SZO-a u RH moguće je prijaviti i na mrežnim

Pravobraniteljica za djecu, International Breastfeeding Action Network (IBFAN) grupe za RH, ostali zainteresirani OCD-ovi	prijave kršenja Koda SZO-a i pripadajućih rezolucija SZS-a na nacionalnoj razni, analiza prijava jednom godišnje.		UNICEF-a Hrvatska i pravobraniteljice za djecu nije bilo moguće prijaviti kršenje Koda SZO-a u RH.	stranicama MZ-a, UNICEF-a Hrvatska i pravobraniteljice za djecu, analiza prijava jednom godišnje.
---	---	--	--	---

Cilj 7: Osnaživanje i nastavak programa promicanja dojenja u okviru zdravstvenoga sustava

Podcilj 1.: Humanizacija bolničkog liječenja djece i osnaživanje zdravstvenog sustava za nastavak potpore majkama, dojenčadi i obiteljima nakon otpusta majke i novorođenčeta iz rodilišta				
Pokazatelj ishoda:	Početna vrijednost:	Ciljana vrijednost 2027.		
Povećanje broja dječjih odjela u RH koji su ispunili kriterije akcije „Za osmijeh djeteta u bolnici“ i stekli naziv „Bolnica/dječji odjel prijatelj svakom djetetu“ te koliko je dječjih odjela ponovo ocijenjeno i ispunjavaju li te kriterije i nakon četiri godine od prethodne ocjene.	Od 39 dječjih odjela koji su iskazali želju za sudjelovanjem u akciji „Za osmijeh djeteta u bolnici“ njih 36 ispunilo je kriterije i nosi naziv „Bolnica/dječji odjel prijatelj svakom djetetu“, a Klinika za dječje bolesti Zagreb stekla je naziv „Klinika prijatelj svakom djetetu“ postupkom ponovnog ocjenjivanja.	Svih 39 dječjih odjela nosi naziv „Bolnica/dječji odjel prijatelj svakom djetetu“, a njih 34,4 % (12 od 35) ponovno je ocijenjeno.		
Mjera 1.: Provedba humanizacije boravka djece i programa za zaštitu, promicanje i potporu dojenju na dječjim bolničkim odjelima „Za osmijeh djeteta u bolnici“				
<u>Opis mjere:</u> Stvoriti preduvjete za provedbu svih kriterija potrebnih za stjecanje naziva „Bolnica/dječji odjel prijatelj svakom djetetu“, što uključuje provođenje 15 programskih poglavlja s pripadajućim kriterijima koje bolnica mora ispuniti da bi dobila taj naziv. Cijeli postupak detaljno je opisan u: Grgurić J., Paravina E., ur. „Za osmijeh djeteta u bolnici: priručnik za provedbu programa humanizacije bolničkog liječenja djece“, Zagreb: Savez društava „Naša djeca“ Hrvatske (u daljnjem tekstu: SDND), Koordinacijski odbor akcije „Za osmijeh djeteta u bolnici“, 2. neizmijenjeno izdanje, 2001.				
<i>Aktivnost 1: Evaluacija postojećih dokumenata, kriterija i evaluacijskih timova u okviru akcije „Za osmijeh djeteta u bolnici“</i>				
Nositelj provedbe	Pokazatelji rezultata	Financijska sredstva	Početna vrijednost	Ciljana vrijednost
Nositelj: MZ Sunositelji: SDND, nevladine udruge, Hrvatsko društvo za preventivnu i socijalnu pedijatriju Hrvatskog liječničkog zbora, Hrvatska udruga medicinskih sestara – pedijatrijska sekcija, JLP(R)S	Obnovljeno je izdanje priručnika za provedbu akcije „Za osmijeh djeteta u bolnici“ uz reviziju kriterija provođenja akcije, te reviziju mjernih instrumenata i edukaciju novo imenovanih ocjenjivača akcije. Ažurirani su ostali dokumenti koji se upotrebljavaju u evaluaciji.	MZ – provedba nacionalnih programa, strategija i planova kroz Aktivnost A789006.	Ne postoje ažurirani dokumenti za provedbu programa „Za osmijeh djeteta u bolnici“.	Ažurirani su svi dokumenti i za provedbu programa „Za osmijeh djeteta u bolnici“ uz novo izdanje priručnika.
<i>Aktivnost 2: Ocjena ustanova koje su iskazale interes za sudjelovanje u akciji i ponovna ocjena ustanova koje su prethodno ocijenjene</i>				
Nositelj provedbe	Pokazatelji rezultata	Financijska sredstva	Početna vrijednost	Ciljana vrijednost
Nositelj: MZ Sunositelji: SDND, Hrvatsko društvo za preventivnu i socijalnu pedijatriju Hrvatskog liječničkog	Ocijenjene su četiri bolnice / dječja odjela prvi put, a ponovo je ocijenjeno 12 prethodno ocijenjenih bolnica / dječjih odjela.	MZ – provedba nacionalnih programa, strategija i planova kroz Aktivnost A789006.	Jednom je ocijenjeno 35 od 39 dječjih odjela po starim kriterijima, a Klinika za dječje bolesti Zagreb ocijenjena je jedina po novim kriterijima i stekla	Četiri dječja odjela ocijenjena su prvi put i 12 (34,4 %) od 35 dječjih odjela ocijenjeni su ponovo.

zboru, Hrvatska udruga medicinskih sestara – pedijatrijska sekcija, JL(R)S, OCD			naziv „Klinika prijatelj svakom djetetu“.	
Mjera 2.: Edukacija zdravstvenih djelatnika za stjecanje certifikata IBCLC savjetnica za dojenje				
<u>Opis mjere:</u> Zdravstveni radnici koji žele pristupiti polaganju ispita za stjecanje naziva IBCLC savjetnica za dojenje, trebaju steći teorijska znanja o laktaciji i dojenju u trajanju od 90 sati.				
<i>Aktivnost 1: Provođenje tečaja „Suvremena saznanja o laktaciji i dojenju“ namijenjenog edukaciji budućih IBCLC savjetnica za dojenje</i>				
Nositelj provedbe	Pokazatelj rezultata	Financijska sredstva	Početa vrijednost	Ciljana vrijednost
Medicinski fakultet Sveučilišta u Splitu ili druge institucije koje su ovlaštene za provođenje takvih tečajeva u RH	Broj održanih tečajeva, broj polaznika, prolaznost polaznika na međunarodnom ispitu, broj međunarodno certificiranih savjetnica za dojenje u RH.	Tečaj se financira iz pristojebe koje plaćaju sami polaznici.	Do sada je održano 11 tečajeva tijekom kojih je naziv IBCLC savjetnica za dojenje steklo 28 osoba.	Održana su četiri tečaja (jedan godišnje), s ukupno 80 polaznika od kojih je osam steklo naziv IBCLC savjetnica za dojenje.
Mjera 3.: Promicanje dojenja putem rada HUSD-a				
<u>Opis mjere:</u> HUSD okuplja zdravstvene radnike sa završenom edukacijom iz područja dojenja i položenim međunarodnim ispitom za IBCLC savjetnicu za dojenje. To su zdravstveni radnici koji pružaju stručno savjetovanje u vezi s dojenjem i imaju specifična znanja o kliničkim aspektima dojenja.				
<i>Aktivnost 1: Povećanje kvalitete edukacije i potpore dojenju na svim razinama u zdravstvenom sustavu</i>				
Nositelj provedbe	Pokazatelj rezultata	Financijska sredstva	Početa vrijednost	Ciljana vrijednost
Nositelj: HUSD	Broj edukacija koje godišnje organizira udruga, broj IBCLC savjetnica koje sudjeluju kao članice NOT-a i broj IBCLC savjetnica za dojenje koje su stekle naziv edukatora za dojenje (za programe „RPD“, – „neo-RPD“ i „RPMĐ“; broj savjetnica koje sudjeluju u radu savjetovašta za dojenje pri domovima zdravlja, broj savjetnica koje sudjeluju u pružanju skrbi djeci i majkama/obiteljima u bolničkim i izvanbolničkim ustanovama.	HUSD iz vlastitih sredstava.	Nijedna IBCLC savjetnica za dojenje nema naziv edukatora za dojenje, 10 IBCLC savjetnica za dojenje članice su NOT-a, godišnje jedna edukacija.	Šest IBCLC savjetnica za dojenje steklo naziv edukatora za dojenje, dvije nove IBCLC savjetnice za dojenje postale su članice NOT-a, jedna dodatna edukacija godišnje u organizaciji HUSD, tri nove savjetnice rade u savjetovaštu ili bolničkom sustavu.

Podcilj 2.: Osnaživanje nastavka potpore majkama, novorođenčadi i obiteljima nakon otpusta majke i novorođenčeta iz rodilišta u primarnoj zdravstvenoj zaštiti i ljekarnama

Pokazatelj ishoda:	Početna vrijednost:	Ciljana vrijednost 2027.
Povećanje broja savjetovališta za djecu prijatelja dojenja, što uključuje ugovorene pedijatrijske ordinacije i ugovorene ordinacije obiteljske (opće) medicine pod nazivom „Ordinacija primarne zdravstvene zaštite prijatelj dojenja“) te ugovorene ginekološke ordinacije koje su stekle naziv „Savjetovalište za žene – prijatelj dojenja“ i ljekarni koje su stekle naziv „Ljekarna prijatelj dojenja“.	Od ugovorene 282 pedijatrijske ordinacije primarne zdravstvene zaštite njih 13 (4,6 %) ima naziv „Savjetovalište za djecu prijatelj dojenja“, dok od ugovorenih 2317 ordinacija obiteljske (opće) medicine jedna (0,04 %) ordinacija ima naziv „Savjetovalište za djecu prijatelj dojenja“. Od ugovorenih 279 ginekoloških ordinacija primarne zdravstvene zaštite nijedna ne nosi naziv „Savjetovalište za žene – prijatelj dojenja“. Od 1217 ljekarni nijedna ne nosi naziv „Ljekarna prijatelj dojenja“.	Pet ugovorenih pedijatrijskih ordinacija (1,8 %), pet ugovorenih ordinacija obiteljske (opće) medicine (0,20 %), pet ugovorenih ginekoloških ordinacija (1,8 %) i pet ljekarni (0,41 %) bit će prvi put ocijenjeno ispunjavaju li kriterije za dobivanje naziva „Ordinacija primarne zdravstvene zaštite prijatelj dojenja“ / „Savjetovalište za žene – prijatelj dojenja“ / „Ljekarna prijatelj dojenja“, a ponovna ocjena predviđa se u trima (23,1 %) od 13 prethodno ocijenjenih ugovorenih pedijatrijskih ordinacija i ordinacije obiteljske (opće) medicine.

Mjera 1.: Nastavak i unaprjeđenje programa „Ordinacija primarne zdravstvene zaštite prijatelj dojenja“ (pedijatrijske ordinacije, ordinacije obiteljske (opće) medicine)

Opis mjere: Stvoriti preduvjete za provedbu svih kriterija potrebnih za stjecanje naziva „Ordinacija primarne zdravstvene zaštite prijatelj dojenja“, što uključuje provođenje edukacijskih tečajeva za zainteresirane timove, kojih je do sada educirano 20 od kojih je 13 ocijenjeno i nosi naziv „Savjetovalište za djecu prijatelj dojenja“. Osim toga, potrebno je ponoviti edukaciju NOT-a kako bi se moglo nastaviti s aktivnostima ocjenjivanja i ponovnog ocjenjivanja.

Aktivnost 1: Ažuriranje i revizija priručnika i drugih dokumenata o provedbi programa za zaštitu, promicanje i potporu dojenju u primarnoj zdravstvenoj zaštiti (pedijatrijske ordinacije, ordinacije obiteljske (opće) medicine)

Nositelj provedbe	Pokazatelji rezultata	Financijska sredstva	Početna vrijednost	Ciljana vrijednost
Nositelj: MZ Sunositelji: JLP(R)S	Ažurirano je pet dokumenata iz programa „Savjetovalište za djecu prijatelj dojenja“.	MZ – uz redovit rad zaposlenika, aktivnost A618207.	Nema ažuriranih dokumenata za provedbu programa za zaštitu, promicanje i potporu dojenju u primarnoj zdravstvenoj zaštiti (pedijatrijske ordinacije, ordinacije obiteljske (opće) medicine).	Ažurirano je pet dokumenata za provedbu programa za zaštitu, promicanje i potporu dojenju u primarnoj zdravstvenoj zaštiti (pedijatrijske ordinacije, ordinacije obiteljske (opće) medicine).

Aktivnost 2: Edukacija i nastavak aktivnosti NOT-a na provođenju ocjena u okviru programa za zaštitu, promicanje i potporu dojenju u primarnoj zdravstvenoj zaštiti (pedijatrijske ordinacije, ordinacije obiteljske (opće) medicine)

Nositelj provedbe	Pokazatelji rezultata	Financijska sredstva	Početna vrijednost	Ciljana vrijednost

Nositelj: MZ Sunositelji: zdravstvene ustanove, Odjel za podršku dojenju KBC-a Zagreb	Broj tečajeva i radionica za članove NOT-a o <i>online</i> i hibridnom ponovnom ocjenjivanju savjetovališta za djecu prijatelje dojenja (odnosno „Ordinacija primarne zdravstvene zaštite prijatelj dojenja“ za pedijatrijske ordinacije i ordinacije obiteljske (opće) medicine).	MZ – uz redovit rad zaposlenika, aktivnost A618207.	Održana dva tečaja za članove NOT-a za <i>online</i> ocjenu u programu „RPD“, a nije bilo tečajeva za ocjenu savjetovališta za djecu prijatelje dojenja.	Održana su dva tečaja i dvije radionice za članove NOT-a za ocjenu savjetovališta za djecu prijatelje dojenja.
--	--	---	--	--

Mjera 2.: Osmisliti program ginekoloških ordinacija iz primarne zdravstvene zaštite za stjecanje naziva „Savjetovalište za žene – prijatelj dojenja“

Opis mjere: To je posve nova aktivnost koja do sada nije postojala i stoga ju je potrebno osmisliti uključujući izradu kriterija, izradu priručnika za edukaciju radnika kao i mjernih instrumenata za ocjenu te edukaciju članova NOT-a. Ta aktivnost važna je zbog toga što će njome bit obuhvaćene trudnice prije početka dojenja i babinjače koje su s dojenjem započele nakon porođaja.

Aktivnost 1: Priprema priručnika za edukaciju zdravstvenih radnika ginekoloških ordinacija iz primarne zdravstvene zaštite za stjecanje naziva „Savjetovalište za žene – prijatelj dojenja“

Nositelj provedbe	Pokazatelji rezultata	Financijska sredstva	Početna vrijednost	Ciljana vrijednost
Nositelj: MZ Sunositelji: zdravstvene ustanove, Odjel za podršku dojenju KBC-a Zagreb	Razvijeni kriteriji za provođenje programa te napisan priručnik za edukaciju zdravstvenih radnika.	MZ – uz redovit rad zaposlenika, aktivnost A618207.	Nema dostupnog priručnika za edukaciju zdravstvenih radnika ginekoloških ordinacija u primarnoj zdravstvenoj zaštiti za stjecanje naziva „Savjetovalište za žene – prijatelj dojenja“.	Izrada i objava priručnika u tiskanom obliku za edukaciju zdravstvenih radnika ginekoloških ordinacija u primarnoj zdravstvenoj zaštiti za stjecanje naziva „Savjetovalište za žene – prijatelj dojenja“

Aktivnost 2: Provedba edukacije zdravstvenih radnika ginekoloških ordinacija iz primarne zdravstvene zaštite za stjecanje naziva „Savjetovalište za žene – prijatelj dojenja“

Nositelj provedbe	Pokazatelji rezultata	Financijska sredstva	Početna vrijednost	Ciljana vrijednost
Nositelj: MZ Sunositelj: zdravstvene ustanove, Odjel za podršku dojenju KBC-a Zagreb	Broj ordinacija u kojima je provedena edukacija zdravstvenih radnika sukladno programu.	MZ – uz redovit rad zaposlenika, aktivnost A618207.	Ni u kojoj od 279 ginekoloških ordinacija iz primarne zdravstvene zaštite nije provedena edukacija.	U pet od 279 ginekoloških ordinacija iz primarne zdravstvene zaštite (1,79 %) provedena je edukacija.

Aktivnost 3: Priprema mjernih instrumenata za samoocjenu i za vanjsku ocjenu u okviru programa „Savjetovalište za žene – prijatelj dojenja“				
Nositelj provedbe	Pokazatelji rezultata	Financijska sredstva	Početna vrijednost	Ciljana vrijednost
Nositelj: MZ Sunositelji: zdravstvene ustanove, Odjel za podršku dojenju KBC-a Zagreb	Pripremljeni mjerni instrumenti za samoocjenu i vanjsku ocjenu ordinacija bilo na licu mjesta ili <i>online</i> .	MZ – uz redovit rad zaposlenika, aktivnost A618207.	Nema mjernih instrumenata za samoocjenu i za vanjsku ocjenu u okviru programa „Savjetovalište za žene – prijatelj dojenja“.	Izrađeno pet mjernih instrumenata za samoocjenu i vanjsku ocjenu u okviru programa „Savjetovalište za žene – prijatelj dojenja“.
Aktivnost 4: Edukacija i početak aktivnosti NOT-a na provođenju ocjena u okviru programa za zaštitu, promicanje i potporu dojenju u ginekološkim ordinacijama iz primarne zdravstvene zaštite za stjecanje naziva „Savjetovalište za žene prijatelj dojenja“				
Nositelj provedbe	Pokazatelji rezultata	Financijska sredstva	Početna vrijednost	Ciljana vrijednost
Nositelj: MZ Sunositelji: zdravstvene ustanove, Odjel za podršku dojenju KBC-a Zagreb	Broj tečajeva i radionica za članove NOT-a o <i>online</i> i hibridnom prvom i ponovnom ocjenjivanju „Savjetovališta za žene – prijatelj dojenja“.	MZ – uz redovit rad zaposlenika, aktivnost A618207.	Održana dva tečaja za članove NOT-a za <i>online</i> ocjenu u programu „RPD“, a nije bilo tečajeva za ocjenu „Savjetovalište za žene – prijatelj dojenja“.	Održana jedan tečaj i jedna radionica za članove NOT-a za ocjenu „Savjetovalište za žene – prijatelj dojenja“.

Mjera 3.: Osmisliti i provesti program zaštite, promicanja i potpore dojenju u ljekarnama za stjecanje naziva „Ljekarna prijatelj dojenja“				
<p>Opis mjere: Do sada su održana tri tečaja za zdravstvene radnike u ljekarnama u kojima se govorilo o zaštiti, podršci i promicanju dojenja u okviru njihovih svakodnevnih kontakata s majkama dojiljama. Tečajevi su održani u Bjelovarsko-bilogorskoj i Koprivničko-križevačkoj županiji i Gradu Zagrebu, a prekinuti su zbog pandemije bolesti COVID-19. U realizaciji te mjere potrebno je izraditi kriterije za dobivanje naziva, izraditi priručnik za edukaciju zdravstvenih radnika, mjerne instrumente za ocjenu i edukaciju članova NOT-a. Ta aktivnost važna je zbog toga što će njome biti obuhvaćene ljekarne u kojima zdravstveni radnici mogu djelovati štiteći i promičući dojenje, pri čemu ključnu ulogu ima pridržavanje Koda SZO-a.</p>				
Aktivnost 1: Priprema priručnika za edukaciju zdravstvenih radnika ljekarni u zaštiti, promicanju i potpori dojenju za stjecanje naziva „Ljekarna prijatelj dojenja“				
Nositelj provedbe	Pokazatelji rezultata	Financijska sredstva	Rokovi ostvarenja	Ciljana vrijednost
Nositelj: MZ Sunositelji: Hrvatsko farmaceutsko društvo, Hrvatska ljekarnička komora, farmaceutski fakulteti hrvatskih sveučilišta u Zagrebu, Splitu, Rijeci, Osijeku, OCD, JLP(R)S	Razvijeni kriteriji za provođenje programa te napisan priručnik za edukaciju radnika.	MZ – uz redovit rad zaposlenika, aktivnost A618207.	Nema dostupnog priručnika za edukaciju zdravstvenih radnika ljekarne za stjecanje naziva „Ljekarna prijatelj dojenja“.	Izdan i objavljen priručnik za edukaciju zdravstvenih radnika ljekarne za stjecanje naziva „Ljekarna prijatelj dojenja“ u tiskanom i <i>online</i> obliku.

Aktivnost 2: Provedba edukacije zdravstvenih radnika ljekarne u zaštiti, promicanju i potpori dojenju za stjecanje naziva „Ljekarna prijatelj dojenja“				
Nositelj provedbe	Pokazatelji rezultata	Financijska sredstva	Početna vrijednost	Ciljana vrijednost
<p>Nositelj: MZ</p> <p>Sunositelji: Hrvatsko farmaceutsko društvo, Hrvatska ljekarnička komora, farmaceutski fakulteti hrvatskih sveučilišta u Zagrebu, Splitu, Rijeci, Osijeku, OCD, JLP(R)S</p>	Broj ljekarni u kojima je provedena edukacija zdravstvenih radnika sukladno programu.	MZ – uz redovit rad zaposlenika, aktivnost A618207.	Nijedna od 1217 ljekarni nema naziv „Ljekarna prijatelj dojenja“, a do 2021. godine provedena su tri tečaja.	Pet od 1217 ljekarni (0,41 %) ocijenjeno je te su provedena tri tečaja.
Aktivnost 3: Priprema mjernih instrumenata za samoocjenu i za vanjsku ocjenu u okviru programa zaštite, promicanja i potpore dojenju „Ljekarna prijatelj dojenja“				
Nositelj provedbe	Pokazatelji rezultata	Financijska sredstva	Početna vrijednost	Ciljana vrijednost
<p>Nositelj: MZ</p> <p>Sunositelji: jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, Hrvatsko farmaceutsko društvo, Hrvatska ljekarnička komora, farmaceutski fakulteti hrvatskih sveučilišta u Zagrebu, Splitu, Rijeci, Osijeku, OCD</p>	Pripremljeni mjerni instrumenti za samoocjenu i vanjsku ocjenu ljekarni bilo na licu mjesta ili <i>online</i> .	MZ – uz redovit rad zaposlenika, aktivnost A618207.	Nema mjernih instrumenata za samoocjenu i za vanjsku ocjenu u okviru programa zaštite, promicanja i potpore dojenju „Ljekarna prijatelj dojenja“.	Izrađeno pet mjernih instrumenata za samoocjenu i vanjsku ocjenu u okviru programa zaštite, promicanja i potpore dojenju „Ljekarna prijatelj dojenja“.
Aktivnost 4: Edukacija i početak aktivnosti NOT-a na provođenju ocjena u okviru programa za zaštitu, promicanje i potporu dojenju u ljekarnama				
Nositelj provedbe	Pokazatelji rezultata	Financijska sredstva	Početna vrijednost	Ciljana vrijednost
<p>Nositelj: MZ</p> <p>Sunositelji: Hrvatsko farmaceutsko društvo, Hrvatska ljekarnička komora, farmaceutski fakulteti hrvatskih sveučilišta u Zagrebu, Splitu, Rijeci, Osijeku, OCD, JL(R)S</p>	Broj tečajeva i broj radionica za članove NOT-a o <i>online</i> i hibridnom ocjenjivanju ljekarni.	MZ – uz redovit rad zaposlenika, aktivnost A618207.	Održana dva tečaja za članove NOT-a za <i>online</i> ocjenu u programu „RPD“, a nije bilo tečajeva za ocjenu „Ljekarna prijatelj dojenja“.	Održana jedan tečaj i jedna radionica za članove NOT-a za <i>online</i> i hibridnu ocjenu u programu „Ljekarna prijatelj dojenja“.

Cilj 7: Osnaživanje i nastavak programa promicanja dojenja u okviru zdravstvenoga sustava

Pocilj 1.: Humanizacija bolničkog liječenja djece i osnaživanje zdravstvenog sustava za nastavak potpore majkama, dojenčadi i obiteljima nakon otpusta majke i novorođenčeta iz rodilišta

Podcilj 2.: Osnaživanje nastavka potpore majkama, novorođenčadi i obiteljima nakon otpusta majke i novorođenčeta iz rodilišta u primarnoj zdravstvenoj zaštiti i ljekarnama

Mjera 1.: Provedba humanizacije boravka djece i programa za zaštitu, promicanje i potporu dojenja na dječjim bolničkim odjelima „Za osmijeh djeteta u bolnici“

Aktivnost 1: Evaluacija postojećih dokumenata, kriterija i evaluacijskih timova u okviru akcije „Za osmijeh djeteta u bolnici“

Aktivnost 2: Ocjena ustanova koje su iskazale interes za sudjelovanje u akciji i ponovna ocjena ustanova koje su prethodno ocijenjene

Mjera 2.: Edukacija zdravstvenih djelatnika za stjecanje certifikata IBCLC savjetnica za dojenje

Aktivnost 1: Provođenje tečaja „Suvremena saznanja o laktaciji i dojenju“ namijenjenog edukaciji budućih IBCLC savjetnica za dojenje

Mjera 3.: Promicanje dojenja putem rada HUSD-a

Aktivnost 1: Povećanje kvalitete edukacije i potpore dojenju na svim razinama u zdravstvenom sustavu

Mjera 1.: Nastavak i unaprjeđenje programa „Ordinacija primarne zdravstvene zaštite prijatelj dojenja“ (pedijatrijske ordinacije, ordinacije obiteljske (opće) medicine)

Aktivnost 1: Ažuriranje i revizija priručnika i drugih dokumenata o provedbi programa za zaštitu, promicanje i potporu dojenju u primarnoj zdravstvenoj zaštiti (pedijatrijske ordinacije, ordinacije obiteljske (opće) medicine)

Aktivnost 2: Edukacija i nastavak aktivnosti NOT-a na provođenju ocjena u okviru programa za zaštitu, promicanje i potporu dojenja u primarnoj zdravstvenoj zaštiti (pedijatrijske ordinacije, ordinacije obiteljske (opće) medicine)

Mjera 2.: Osmisliti program ginekoloških ordinacija iz primarne zdravstvene zaštite za stjecanje naziva „Savjetovalište za žene – prijatelj dojenja“

Aktivnost 1: Priprema priručnika za edukaciju zdravstvenih radnika ginekoloških ordinacija iz primarne zdravstvene zaštite za stjecanje naziva „Savjetovalište za žene – prijatelj dojenja“

Aktivnost 2: Provedba edukacije zdravstvenih radnika ginekoloških ordinacija iz primarne zdravstvene zaštite za stjecanje naziva „Savjetovalište za žene – prijatelj dojenja“

Aktivnost 3: Priprema mjernih instrumenata za samoocjenu i za vanjsku ocjenu u okviru programa „Savjetovalište za žene – prijatelj dojenja“

Aktivnost 4: Edukacija i početak aktivnosti NOT-a na provođenju ocjena u okviru programa za zaštitu, promicanje i potporu dojenja u ginekološkim ordinacijama iz primarne zdravstvene zaštite za stjecanje naziva „Savjetovalište za žene – prijatelj dojenja“

Mjera 3.: Osmisliti i provesti program zaštite, promicanja i potpore dojenju u ljekarnama za stjecanje naziva „Ljekarna prijatelj dojenja“

Aktivnost 1: Priprema priručnika za edukaciju zdravstvenih radnika ljekarni u zaštiti, promicanju i potpori dojenju za stjecanje naziva „Ljekarna prijatelj dojenja“

Aktivnost 2: Provedba edukacije zdravstvenih radnika ljekarne u zaštiti, promicanju i potpori dojenju za stjecanje naziva „Ljekarna prijatelj dojenja“

Aktivnost 3: Priprema mjernih instrumenata za samoocjenu i za vanjsku ocjenu u okviru programa zaštite, promicanja i potpore dojenja „Ljekarna prijatelj dojenja“

Aktivnost 4: Edukacija i početak aktivnosti NOT-a na provođenju ocjena u okviru programa za zaštitu, promicanje i potporu dojenja u ljekarnama

Cilj 8: Osnaživanje i nastavak programa promicanja dojenja u zajednici

Podcilj 1.: Nastavak potpore dojenju majkama, dojenčadi i obiteljima nakon otpusta majke i novorođenčeta iz rodilišta u zajednici osnivanjem grupa za potporu dojenju				
Pokazatelj ishoda:	Početna vrijednost:	Ciljana vrijednost 2027.		
Povećanje broja grupa za potporu dojenju za 5 % (od 222 grupe na 233) sukladno potrebama u zajednici i mogućnostima patronažnih sestara.	U RH 2021. godine djeluju 222 grupe za potporu dojenju, a njihova rasprostranjenost nije ravnomjerna na području cijele RH.	Povećanje broja grupa s 222 na 233 (povećanje za 5 %).		
Mjera 1.: Nastavak aktivnosti na osnivanju novih grupa za potporu dojenju u različitim dijelovima RH				
<u>Opis mjere:</u> Do sada je u RH održano više tečajeva za voditeljice grupa za potporu dojenju na kojima su polaznice bile patronažne sestre čija je zadaća formiranje grupa i osiguranje rada grupa. Neravnomjerna je aktivnost u osnivanju grupa u RH zbog čega će bit potrebno potaknuti one sredine s najmanjim brojem grupa organizacijom tečajeva među patronažnim sestrama i promidžbenim aktivnostima među majkama.				
Aktivnost 1: Organizacija tečajeva za voditeljice grupa za potporu dojenju				
Nositelj provedbe	Pokazatelji rezultata	Financijska sredstva	Početna vrijednost	Ciljana vrijednost
Nositelj: Hrvatska udruga grupa za potporu dojenju (u daljnjem tekstu HUGPD) Sunositelji: MZ, Odjel za podršku dojenju KBC-a Zagreb, Hrvatska udruga patronažnih sestara, domovi zdravlja i JLP(R)S	Povećanje broja grupa za potporu dojenju za 5 %.	HUGPD – vlastita sredstva.	Tečajevi za voditeljice grupa za potporu dojenju nisu održani, priručnik nije ažuriran.	Održana su tri tečaja za voditeljice grupa za potporu dojenju, priručnik je ažuriran.
Aktivnost 2: Koordinacija i praćenje rada grupa za potporu dojenju na području cijele RH				
Nositelj provedbe	Pokazatelji rezultata	Financijska sredstva	Početna vrijednost	Ciljana vrijednost
Nositelj: HUGPD Sunositelj: MZ, Hrvatska udruga patronažnih sestara, domovi zdravlja i JLP(R)S	Povećanje broja sastanaka grupa za potporu dojenju na nacionalnoj razini za 5 %.	HUGPD – vlastita sredstva.	Nije bilo koordinacijskog sastanka voditeljica grupa za potporu dojenju na nacionalnoj razini.	Održana su tri koordinacijska sastanka voditeljica grupa za potporu dojenju na nacionalnoj razini.

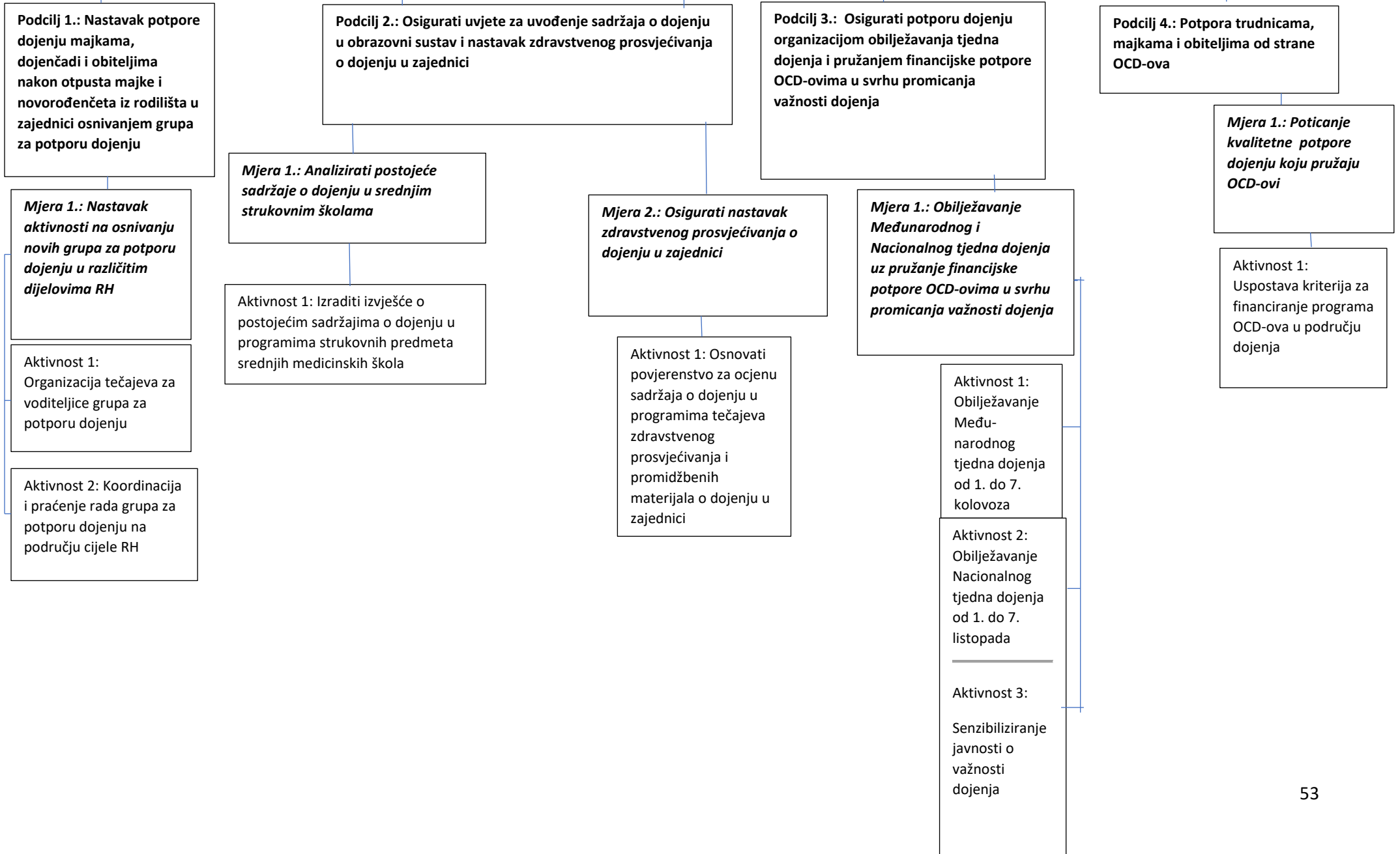
Podcilj 2.: Osigurati uvjete za uvođenje sadržaja o dojenju u obrazovni sustav i nastavak zdravstvenog prosvjećivanja o dojenju u zajednici				
Pokazatelj ishoda: Sadržaji o dojenju nalaze se na razinama strukovnog srednje obrazovnog sustava.	Početna vrijednost: Sadržaji o dojenju oskudno su zastupljeni na razinama srednje obrazovnog sustava.	Ciljana vrijednost 2027.: Sadržaji o dojenju nalaze se u programima strukovnih predmeta srednjoškolskog sustava obrazovanja.		
Mjera 1.: Analizirati postojeće sadržaje o dojenju u srednjim strukovnim školama				
<u>Opis mjere:</u> U strukovnim predmetima srednjih škola zastupljeni su sadržaji u vezi s prirodnom prehranom dojenčadi i male djece.				
Aktivnost 1: Izraditi izvješće o postojećim sadržajima o dojenju u programima strukovnih predmeta srednjih medicinskih škola				
Nositelj provedbe	Pokazatelji rezultata	Financijska sredstva	Početna vrijednost	Ciljana vrijednost
Nositelj: Agencija za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih (u daljnjem tekstu: ASOO) Sunositelji: Ministarstvo znanosti i obrazovanja	Postoje izvješća o sadržajima o dojenju u programima strukovnih predmeta srednjih medicinskih škola.	ASOO – sredstva za redovit rad zaposlenika.	Nije izrađeno izvješće o postojećim sadržajima o dojenju u programima strukovnih predmeta srednjih medicinskih škola.	Izrađeno izvješće o postojećim sadržajima o dojenju u programima strukovnih predmeta srednjih medicinskih škola.
Mjera 2.: Osigurati nastavak zdravstvenog prosvjećivanja o dojenju u zajednici				
<u>Opis mjere:</u> Sadržaji o dojenju namijenjeni zdravstvenom prosvjećivanju obitelji trebaju biti primjereni i bez marketinških utjecaja u skladu s Kodom SZO-a i spoznajama medicine utemeljene na dokazima. Povjerenstvo za zaštitu i promicanje dojenja MZ-a i dosad je povremeno recenziralo materijale o dojenju namijenjene zdravstvenom prosvjećivanju u zajednici. Postoji i zakonska obveza MZ-a na temelju članka 14. stavka 3. točke g) Zakona o provedbi Uredbe (EU) br. 609/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 12. lipnja 2013. o hrani za dojenčad i malu djecu, hrani za posebne medicinske potrebe i zamjeni za cjelodnevnu prehranu pri redukcijskoj dijete („Narodne novine“, broj 69/17 i 114/18), u kojoj se kaže: „g) zabraniti uporabu i distribuciju informativnih i edukativnih materijala koji ne ispunjavaju propisane uvjete iz ovoga Zakona, Uredbe (EU) br. 609/2013 i provedbenih propisa donesenih na temelju ovoga Zakona.“				
Aktivnost 1: Osnovati povjerenstvo za ocjenu sadržaja o dojenju u programima tečajeva zdravstvenog prosvjećivanja i promidžbenih materijala o dojenju u zajednici				
Nositelj provedbe	Pokazatelji rezultata	Financijska sredstva	Početna vrijednost	Ciljana vrijednost
Nositelj: MZ Sunositelji: OCD, javne i privatne zdravstvene ustanove koje provode zdravstvenu edukaciju	Osnovano povjerenstvo te broj informativnih i edukativnih materijala koje je ocijenilo tijekom određenog razdoblja. Izvješćivanje o toj aktivnosti u godišnjem izvještaju o radu povjerenstva.	MZ – uz redovit rad zaposlenika, aktivnost A618207.	Nije bilo informativnih i edukativnih materijala o dojenju za ocjenu.	Informativni i edukativni materijali o dojenju koji su upućeni na ocjenu ocijenjeni su, što je bio sastavni dio godišnjeg izvješća.

Podcilj 3.: Osigurati potporu dojenju organizacijom obilježavanja tjedna dojenja i pružanjem financijske potpore OCD-u u svrhu promicanja važnosti dojenja				
Pokazatelji ishoda:	Početna vrijednost:	Ciljana vrijednost 2027.:		
Obilježavati Međunarodni (od 1. do 7. kolovoza) i Nacionalni tjedan (od 1. do 7. listopada) dojenja, skrećući pozornost javnosti na društveni aspekt dojenja.	Obilježavanje Međunarodnog i Nacionalnog tjedna dojenja poticale su organizacije koje su se bavile bilo zaštitom, promicanjem i potporom dojenju.	Na nacionalnoj razini obilježava se tjedan dojenja prigodnom objavom na mrežnoj stranici tijela državne uprave.		
Mjera 1.: Obilježavanje Međunarodnog i Nacionalnog tjedna dojenja uz pružanje financijske potpore OCD-ovima u svrhu promicanja važnosti dojenja				
<p><u>Opis mjere:</u> Međunarodna alijansa za dojenje (World Alliance for Breastfeeding Action – WABA) svake godine obilježava Međunarodni tjedan dojenja od 1. do 7. kolovoza, a tome se priključuju MZ, Ured UNICEF-a za Hrvatsku, „RPD“, Središnji državni ured za demografiju i mlade (u daljnjem tekstu: SDUDM) i druge institucije u kojima se provodi akcija zaštite, promicanja i potpore dojenju, mnoge nevladine organizacije i pojedinci. Obilježavanja su uglavnom tematska i svake se godine dosad obrađivala jedna tema, globalno povezana sa zaštitom, promicanjem i potporom dojenju.</p> <p>Obilježavanje Nacionalnog tjedna dojenja od 1. do 7. listopada više je usmjereno na teme koje su važne na nacionalnoj razini za zaštitu, promicanje i potporu dojenju, a u njemu sudjeluju, ovisno o temi, MZ, Ured UNICEF-a za Hrvatsku, nevladine udruge i druge institucije i pojedinci koji mogu pomoći u zaštiti, promicanju i potpori dojenju.</p>				
<i>Aktivnost 1: Obilježavanje Međunarodnog tjedna dojenja od 1. do 7. kolovoza</i>				
Nositelj provedbe	Pokazatelji rezultata	Financijska sredstva	Početna vrijednost	Ciljana vrijednost
Nositelj: MZ Sunositelji: SDUDM	Prigodna objava u povodu obilježavanja Međunarodnog tjedna dojenja na mrežnoj stranici MZ-a i SDUDM-a.	MZ – uz redovit rad zaposlenika, aktivnost A618207.	Nije bilo prigodne objave u povodu obilježavanja Međunarodnog tjedna dojenja na mrežnoj stranici MZ-a.	Prigodna objava u povodu obilježavanja Međunarodnog tjedna dojenja na mrežnoj stranici MZ-a i SDUDM-a.
<i>Aktivnost 2: Obilježavanje nacionalnog tjedna dojenja od 1. do 7. listopada</i>				
Nositelj provedbe	Pokazatelji rezultata	Financijska sredstva	Početna vrijednost	Ciljana vrijednost
Nositelj: MZ Sunositelji: SDUDM	Prigodna objava u povodu obilježavanja Nacionalnog tjedna dojenja na mrežnoj stranici MZ-a i SDUDM-a.	MZ – uz redovit rad zaposlenika, aktivnost A618207.	Nije bilo prigodne objave u povodu obilježavanja Nacionalnog tjedna dojenja na mrežnoj stranici MZ-a.	Prigodna objava u povodu obilježavanja Međunarodnog tjedna dojenja na mrežnoj stranici MZ-a i SDUDM-a.
<i>Aktivnost 3: Senzibiliziranje javnosti o važnosti dojenja</i>				
Nositelj provedbe	Pokazatelji rezultata	Financijska sredstva	Početna vrijednost	Ciljana vrijednost
Nositelj: SDUDM Sunositelji: OCD	Broj izrađenih brošura/letaka/plakata za opću populaciju i distribucija u zdravstvene ustanove, odgojno-obrazovne ustanove, OCD-ove, ljekarne, koordinatore	SDUDM – sredstva za redovit rad.	Sustavno nije praćen broj izrađenih brošura/letaka/plakata za opću populaciju i distribucija u zdravstvene ustanove, odgojno-obrazovne ustanove, OCD-ove,	Izrađene dvije brošure /letci/plakati za opću populaciju i distribucija u zdravstvene ustanove, odgojno-obrazovne ustanove, OCD-ove, ljekarne, koordinatore

	u gradovima, općinama, županijama.		ljekarne, koordinate u gradovima, općinama, županijama.	u gradovima, općinama, županijama.
--	------------------------------------	--	---	------------------------------------

Podcilj 4.: Potpora trudnicama, majkama i obiteljima od strane OCD-ova				
Pokazatelj ishoda:	Početna vrijednost:	Ciljana vrijednost 2027.		
Broj programa aktivnosti OCD-ova realiziranih u skladu s potrebama u zajednici i kriterijima zadane kvalitete.	Nije poznat broj OCD-ova koji u ovom trenutku pružaju vršnjačku potporu i edukaciju žena i obitelji o dojenju. Nije poznata kvaliteta potpore.	Poznat broj organizacija koje pružaju vršnjačku potporu. Poznat ukupni broj financiranih projekata OCD-ova. Uspostavljeni minimalni kriteriji za financiranje projekata.		
Mjera 1: Poticanje kvalitetne potpore u dojenju koju pružaju OCD-ovi				
<u>Opis mjere:</u> U RH postoje brojne organizacije civilnog društva koje pružaju vršnjačku potporu dojenju ili realiziraju različite aktivnosti informiranja i educiranja o dojenju, sredstvima iz državnoga proračuna, proračuna JLP(R)S-a, stranih donatora, pravnih osoba i sl. Nepoznat je broj, sadržaj i kvaliteta takvih sadržaja te tko ih financira. Potrebno je urediti to područje kako bi se učinkovitije ulagala javna sredstva i kako bi se korisnicama pružali kvalitetni sadržaji, zaštićeni od interesa industrije.				
Aktivnost 1: Uspostava kriterija za financiranje programa OCD-ova u području dojenja				
Nositelj provedbe	Pokazatelji rezultata	Financijska sredstva	Početna vrijednost	Ciljana vrijednost
Nositelj: MZ Sunositelji: OCD	Kreirani kriteriji za procjenu i financiranje programa koje pružaju OCD-ovi.	MZ – uz redovit rad zaposlenika, aktivnost A618207	Ne postoje kriteriji za procjenu i preporuke za financiranje projekata koje pružaju OCD-ovi.	Uspostavljeni su kriteriji i preporuke za financiranje projekata koje pružaju OCD-ovi.

Cilj 8: Osnaživanje i nastavak programa promicanja dojenja u zajednici

Cilj 9: Sustav praćenja i evaluacije u programima zaštite, promicanja i potpore dojenja u RH

Podcilj 1.: Osigurati održivost izvješćivanja o prehrani dojenčadi i male djece u bolničkom i izvanbolničkom sustavu				
Pokazatelj ishoda:		Početna vrijednost:		Ciljana vrijednost 2027.
Učestalost dojenja u dojenčadi i male djece u skladu s definicijama SZO-a iz 2008. i 2021. godine te prilagođenim i modificiranim pokazateljima u rodilištima i u savjetovalištima za dojenčad u primarnoj zdravstvenoj zaštiti.		Više od 94 % novorođenčadi (od kojih 72,4.% isključivo i 21,6 % uz dodatak industrijskog pripravka) u rodilištima koja nose naziv „RPD“ u RH se doji, u dobi od 0 do 2 mjeseca isključivo se doji 66 %, a od 3 do 5 mjeseci 57 % i u dobi od 6 do 11 mjeseci 19 % dojenčadi.		Zadržati stopu dojenih, povećati stopu isključivo dojenih u rodilištima tako da se smanji postotak nepotrebnog hranjena formulom u rodilištima na 15 %, povećati postotak isključivo dojenih od 0 do 2 mjeseca na 70 % i onih od 3 do 5 mjeseci na 60 % i onih u dobi od 6 do 11 mjeseci s 19 na 25 %.
Mjera 1.: Osigurati održivost izvješćivanja o prehrani dojenčadi i male djece u bolničkom sustavu (rodilištima)				
<u>Opis mjere:</u> Nastaviti s aktivnostima ispunjavanja JZ-POR-a. I dalje će se provoditi jednogodišnja evaluacija svih zbirnih podataka iz JZ-POR s naglaskom na zbirnim podacima o prehrani novorođenčadi i ostalih zbirnih podataka sadržanih u obrascu JZ-POR koji se odnose na provođenje programa „RPD“. Obavijest o evaluaciji svim rodilištima, NOT-u, Povjerenstvu za zaštitu i promicanje dojenja MZ-a i drugim zainteresiranim stranama.				
<i>Aktivnost 1: Praćenje podataka o učestalosti dojenja u rodilištima iz obrasca JZ-POR te uskladiti i prilagoditi definicije prehrane dojenčadi i male djece s definicijama SZO-a</i>				
Nositelj provedbe	Pokazatelji rezultata	Financijska sredstva	Početna vrijednost	Ciljana vrijednost
Nositelj: HZJZ Sunositelji: zdravstvene ustanove, MZ, HZZO	Broj pravilno popunjenih obrazaca JZ-POR, broj pravilno popunjenih podataka o prehrani u prvom satu.	HZJZ- sredstva za redovit rad	Iz rodilišta nedostaje između 7 – 8 % prijava porođaja na godišnjoj razini, a u onima koje su pristigle kod 40 % nedostaje podatak o dojenju u prvom satu.	Smanjiti postotak prijava porođaja koje nedostaju za 3 %, a onih u kojima nedostaje podatak u prehrani u prvome satu za 15 %.
Mjera 2.: Osigurati održivost izvješćivanja o prehrani dojenčadi i male djece u izvanbolničkom sustavu				
<u>Opis mjere:</u> Godišnjim provedbenim planom statističkih aktivnosti Republike Hrvatske 2020. godine („Narodne novine“, broj 12/20) podaci iz određenih djelatnosti primarne zdravstvene zaštite (obiteljske/opće medicine, zdravstvene zaštite predškolske djece, zdravstvene zaštite žena i dentalne medicine) koje imaju ugovor s HZZO-om prikupljaju se putem komunikacijske poruke iz CEZIH-a. Komunikacijska poruka ne sadržava podatak o načinu prehrane dojenčadi i male djece te pokazatelj isključivog dojenja više nije moguće pratiti iz godišnjih izvještaja djelatnosti za zdravstvenu zaštitu predškolske djece i obiteljske/opće medicine koje se više ne prikupljaju. U svrhu evaluacije provođenja Programa te provođenja međunarodnih usporedbi prema definiciji prehrane dojenčadi SZO-a trebalo bi podatak o prehrani dojenčadi i male djece uključiti u komunikacijsku poruku. Među 11 ključnih pokazatelja zdravstvenog stanja majki i djece SZO-a ubraja i postotak isključivo dojene djece u dobi od 0 do 5 mjeseci (http://www.emro.who.int/child-health/research-and-evaluation/indicators/Child-health-indicators.html).				

Aktivnost 1: Podatak o prehrani dojenčadi i male djece usklađen s definicijom prehrane SZO-a uključiti u komunikacijsku poruku koja se iz djelatnosti za zdravstvenu zaštitu predškolske djece i obiteljske (opće) medicine šalje u CEZIH

Nositelj provedbe	Pokazatelji rezultata	Financijska sredstva	Početa vrijednost	Ciljana vrijednost
Nositelj: MZ Sunositelji: HZJZ, HZZO, zdravstvene ustanove	Broj podataka o prehrani djece iz komunikacijske poruke usklađen s definicijom prehrane SZO-a.	MZ – uz redovit rad zaposlenika, aktivnost A618207.	Nepostojanje podataka o prehrani djece u komunikacijskoj poruci.	Uključenje podataka o prehrani djece u komunikacijsku poruku te započinjanje usklađivanja definicija prehrane s onima SZO-a u skladu s dostupnim podacima.

Podcilj 2.: Praćenje podataka o prikupljanju i distribuciji darovanog humanog mlijeka u BHM

Pokazatelj ishoda:	Početa vrijednost:	Ciljana vrijednost 2027.
Količina prikupljenog i pasteriziranog i količina distribuiranog darovanog humanog mlijeka tijekom jednogodišnjeg razdoblja.	U razdoblju od šest mjeseci prikupljeno je i pasterizirano za uporabu 97,3 L darovanog humanog mlijeka (55,4 % od početno prikupljene količine) od čega je u istom razdoblju izdano 78,7 L (80,9 %).	Povećanje količine prikupljenog i distribuiranog darovanog humanog mlijeka za 8 % u razdoblju od tri godine

Mjera 1.: Praćenje broja darivateljica humanog mlijeka, prikupljenih i distribuiranih količina darovanog humanog mlijeka u BHM-u

Opis mjere: Prema preliminarnom izvješću za razdoblje od šest mjeseci nakon osnivanja u BHM-u je bila 31 darovateljica mlijeka od kojih je prikupljeno 175,5 L darovanog humanog mlijeka (prosječno 5,7 L po darivateljici u 46 dana prikupljanja) od kojih je 151,5 L zadovoljilo zahtjeve ulazne kontrole kakvoće, a 141 L je bila i pasterizirana, a kriterije za uporabu ispunjavalo je 97,3 L od kojih je u trima jedinicama intenzivnog liječenja u RH distribuirano 78,7 L.

Aktivnost 1: Praćenje količina prikupljenog darovanog humanog mlijeka u BHM-u sukladno Pravilniku o uvjetima u pogledu prostora, stručnih radnika, medicinsko-tehničke opreme i sustava kvalitete za obavljanje djelatnosti prikupljanja, uzimanja, testiranja, obrade, očuvanja, pohrane i raspodjele ljudskih tkiva i stanica („Narodne novine“, broj 80/13 i 138/23)

Nositelj provedbe	Pokazatelji rezultata	Financijska sredstva	Početa vrijednost	Ciljana vrijednost
Nositelj: KBC Zagreb Sunositelji: MZ, Klinički zavod za transfuzijsku medicinu i transplantacijsku biologiju, Hrvatska banka tkiva i stanica, BHM KBC-a Zagreb	Ukupan broj darivateljica humanog mlijeka, ukupna količina prikupljenog darovanog humanog mlijeka, količina koja je ispunila zahtjeve ulazne kakvoće, količina koja je pasterizirana i količina koja je ispunjavala	HZZO – sredstva za redovit rad zaposlenika zdravstvenih ustanova su uključena u Financijski plan HZZO-a.	Prema preliminarnim rezultatima u šest mjeseci broj darivateljica u šest mjeseci bio je 31, a kriterije za uporabu ispunjavalo je 97,3 L darovanog humanog mlijeka,	Povećanje za 10 % darivateljica i za 8 % količina darovanog humanog mlijeka koje ispunjava kriterije za uporabu i distribuiranih

	kriterije za uporabu, količina koja je distribuirana korisnicima.		a od toga je distribuirano 78,7 L.	količina darovanog humanog mlijeka.
--	---	--	------------------------------------	-------------------------------------

Podcilj 3.: Praćenje podataka o provedenoj evaluaciji u programima dojenja u bolničkom zdravstvenom sustavu, sustavu primarne zdravstvene zaštite te dojenju dojenčadi i male djece u izvanrednim situacijama i praćenje podataka o kršenju Koda SZO-a

Pokazatelj ishoda: Broj provedenih ocjena u bolničkim ustanovama tijekom godine, broj ustanova primarne zdravstvene zaštite koje su ocijenjene, broj parova majka dijete u izvanrednoj situaciji i načini potpore prehrani dojenčadi i male djece u izvanrednoj situaciji, načini i mjesta kršenja Koda SZO-a u RH u određenom razdoblju.	Početa vrijednost: Sva hrvatska rodilišta nose naziv „RPD“ od kojih je 15 ponovo ocijenjeno	Ciljana vrijednost 2027. U 10 od 31 javnog rodilišta (povećanje za 32,3 %) provesti ponovnu ocjenu sukladno revidiranom programu „RPD“.
---	---	---

Mjera 1.: Praćenje broja provedenih ocjena u programima zaštite, promicanja i potpore dojenju u bolničkom zdravstvenom sustavu

Opis mjere: Postoje planovi NOT-a o broju ocjena koje će se provesti u programima „RPD“, „ neo-RPD“ i „RPMD“. NOT o tome izvješćuje jednom godišnje, a njegovi izvještaji javno su dostupni.

Aktivnost 1: Praćenje podataka o broju ponovno ocijenjenih rodilišta za stjecanje naziva „RPD“

Nositelj provedbe	Pokazatelji rezultata	Financijska sredstva	Početa vrijednost	Ciljana vrijednost
Nositelj: MZ Sunositelji: zdravstvene ustanove	Broj ponovo ocijenjenih rodilišta koja sudjeluju u programu „RPD“ u kojih se ponovna ocjena treba provesti četiri godine nakon prethodne ocjene.	MZ – uz redovit rad zaposlenika, aktivnost A618207.	Sva javna rodilišta, njih 31, nose naziv „RPD“ od kojih je 15 ponovo ocijenjeno.	Deset (32,3 %) od 31 rodilišta ponovo je ocijenjeno

Aktivnost 2: Praćenje podataka o broju prvi puta ocijenjenih JINN/JINL za stjecanje naziva „ neo-RPD“

Nositelj provedbe	Pokazatelji rezultata	Financijska sredstva	Početa vrijednost	Ciljana vrijednost
Nositelj: MZ Sunositelji: zdravstvene ustanove	Broj prvi put ocijenjenih JINN/JINL-ova u okviru programa „neo-RPD“.	MZ – uz redovit rad zaposlenika, aktivnost A618207.	Nijedan od 13 JINN/JINL-ova nije ocijenjen.	Četiri (30,8 %) od 13 JINN/JINL-ova ocijenjeno je prvi put u programu „neo-RPD“.

Aktivnost 3: Praćenje podataka o broju prvi puta ocijenjenih rodilišta za stjecanje naziva „ RPMD“

Nositelj provedbe	Pokazatelji rezultata	Financijska sredstva	Početa vrijednost	Ciljana vrijednost
Nositelj: MZ Sunositelji: zdravstvene ustanove	Broj prvi put ocijenjenih rodilišta u okviru programa „RPMD“.	MZ – uz redovit rad zaposlenika, aktivnost A618207.	Nijedno od 31 rodilišta nije prvi put ocijenjeno.	Četiri od 31 rodilišta (12,8 %) prvi je put ocijenjeno u programu „RPMD“.

Aktivnost 4: Praćenje podataka o broju prvi puta i ponovno ocijenjenih dječjih odjela za stjecanje naziva „Bolnica/dječji odjel - prijatelj svakom djetetu“				
Nositelj provedbe	Pokazatelji rezultata	Financijska sredstva	Početa vrijednost	Ciljana vrijednost
Nositelj: MZ Sunositelji: SDND, OCD, Hrvatsko društvo za preventivnu i socijalnu pedijatriju Hrvatskog liječničkog zbora, Hrvatska udruga medicinskih sestara – pedijatrijska sekcija, JLP(R)S	Povećanje broja dječjih odjela koji su ispunili kriterije akcije „Za osmijeh djeteta u bolnici“ i stekli naziv „Bolnica/dječji odjel prijatelj svakom djetetu“ te koliko je dječjih odjela ponovo ocijenjeno i ispunjavaju li te kriterije nakon četiri godine od prethodne ocjene.	MZ – uz redovit rad zaposlenika, aktivnost A618207.	Jednom je ocijenjeno 35 od 39 dječjih odjela po starim kriterijima, a Klinika za dječje bolesti Zagreb ocijenjena je jedina po novim kriterijima i stekla naziv „Klinika prijatelj svakom djetetu“.	Četiri dječja odjela ocijenjena prvi put i 10 od 35 dječjih odjela drugi put (28,6 %).
Mjera 2.: Praćenje broja provedenih ocjena u programima zaštite, promicanja i potpore dojenju u izvanbolničkom zdravstvenom sustavu				
Opis mjere: Postoje planovi NOT-a o broju ocjena koje će se provesti u programima „Ordinacija primarne zdravstvene zaštite prijatelj dojenja“(pedijatrijske ordinacije, ordinacije obiteljske (opće) medicine), „Savjetovalište za žene – prijatelj dojenja“ i „Ljekarna prijatelj dojenja“. NOT o tome izvješćuje jednom godišnje, a njegovi izvještaji javno su dostupni.				
Aktivnost 1: Praćenje podataka o broju prvi put ocijenjenih i ponovo ocijenjenih „Ordinacija primarne zdravstvene zaštite prijatelj dojenja“ (pedijatrijske ordinacije, ordinacije obiteljske (opće) medicine)				
Nositelj provedbe	Pokazatelji rezultata	Financijska sredstva	Početa vrijednost	Ciljana vrijednost
Nositelj: MZ Sunositelji: zdravstvene ustanove	Broj prvi put i ponovo ocijenjenih „Ordinacija primarne zdravstvene zaštite prijatelj dojenja“ (pedijatrijske ordinacije, ordinacije obiteljske (opće) medicine) kod kojih se ponovna ocjena treba provesti četiri godine nakon prethodne ocjene.	MZ – uz redovit rad zaposlenika, aktivnost A618207	Dvanaest pedijatrijskih ordinacija i jedna ordinacija obiteljske (opće) medicine ima naziv „Ordinacija primarne zdravstvene zaštite prijatelj dojenja“, nijedna nova nije ocijenjena ni ponovo ocijenjena,	Pet od 282 pedijatrijskih ordinacija i pet od 2317 ordinacija obiteljske (opće) medicine bit će prvi put ocijenjeno te dvije od 12 već ocijenjenih pedijatrijskih ordinacija i jedna od jedne ocijenjene ordinacije obiteljske (opće) medicine bit će ponovo ocijenjena.
Aktivnost 2: Praćenje podataka o broju prvi put ocijenjenih savjetovališta za žene za stjecanje naziva „Savjetovalište za žene – prijatelj dojenja“ u ginekološkim ordinacijama iz primarne zdravstvene zaštite				
Nositelj provedbe	Pokazatelji rezultata	Financijska sredstva	Početa vrijednost	Ciljana vrijednost

Nositelj: MZ	Broj prvi put ocijenjenih ginekoloških ordinacija primarne zdravstvene zaštite koje sudjeluju u programu „Savjetovalište za žene – prijatelj dojenja“.	MZ – uz redovit rad zaposlenika, aktivnost A618207.	Nije bilo ocijenjenih ginekoloških ordinacija primarne zdravstvene zaštite u okviru programa „Savjetovalište za žene – prijatelj dojenja“.	Pet od 279 ginekoloških ordinacija primarne zdravstvene zaštite bit će prvi put ocijenjeno u okviru programa „Savjetovalište za žene – prijatelj dojenja“.
Aktivnost 3: Praćenje podataka o broju prvi put.a ocijenjenih ljekarni za stjecanje naziva „Ljekarna prijatelj dojenja“				
Nositelj provedbe	Pokazatelji rezultata	Financijska sredstva	Početa vrijednost	Ciljana vrijednost
Nositelj: MZ	Broj prvi put ocijenjenih ljekarni koje sudjeluju u programu „Ljekarna prijatelj dojenja“.	MZ – uz redovit rad zaposlenika, aktivnost A618207.	Nijedna od 1217 ljekarni nije ocijenjena u programu „Ljekarna prijatelj dojenja“.	Pet od 1217 ljekarni ocijenjeno je u programu „Ljekarna prijatelj dojenja“.
Sunositelji: zdravstvene ustanove				
Mjera 3.: Evaluacija u programima zaštite, promicanja i potpore dojenju tijekom izvanrednih situacija				
<p><u>Opis mjere:</u> U RH pitanje djelovanja u izvanrednim situacijama regulirano je člancima 196. i 197. Zakona o zdravstvenoj zaštiti („Narodne novine“, broj 100/18, 125/19, 147/20, 119/22, 156/22 i 33/23) iz kojih proizlazi da se za krizne situacije osniva krizni stožer čije članove imenuje ministar nadležan za zdravstvo. U slučajevima izvanrednih okolnosti, katastrofa i epidemija većih razmjera ministar je ovlašten poduzimati i one mjere i aktivnosti koje nisu utvrđene navedenim Zakonom, uključivši mjere mobilizacije, rasporeda rada, mjesta i uvjeta rada zdravstvenih ustanova i njihovih radnika te privatnih zdravstvenih radnika koji obavljaju zdravstvenu djelatnost u ordinaciji u mreži javne zdravstvene službe, a sve dok te okolnosti traju. Tijekom izvanrednih situacija potrebno je osigurati međuresornu suradnju i dosljedno poštovanje Koda SZO-a kad je riječ o donacijama tvorničkih pripravaka mlijeka za dojenčad.</p>				
Aktivnost 1: Praćenje potpore prehrani dojenčadi i male djece podupirući par majka i dijete tijekom izvanrednih situacija uz osiguranje zaštite, promicanja i potpore dojenju te osiguranje odgovarajuće umjetne prehrane kada je to potrebno uz osobit naglasak na higijenskoj pripremi i čuvanju hrane te donacijama dojenačke hrane i pridržavanja Koda SZO-a				
Nositelj provedbe	Pokazatelji rezultata	Financijska sredstva	Početa vrijednost	Ciljana vrijednost
Nositelj: MZ	Broj parova majka i dijete kojima je potrebna pomoć, način prehrane dojenčadi i male djece, broj međuresornih timova educiran za područje prehrane dojenčadi i male djece.	MZ – uz redovit rad zaposlenika, aktivnost A618207.	Nije bilo izvještaja o izvanrednim situacijama kako je navedeno u pokazateljima rezultata.	U slučaju izvanrednih situacija broj parova majka i dijete kojima je potrebna pomoć oko prehrane, broj onih koji su tu pomoć ostvarili, broj onih koji su savjetovani o dojenju, broj koji su dobili pomoć oko umjetne prehrane, donacije
Sunositelji: MRMSOSP, OCD				

				dječje hrane i pridržavanje Koda SZO-a.
Mjera 4.: Praćenje kršenja Koda SZO-a i pripadajućih rezolucija SZS-a na nacionalnoj razini, uz praćenje nedopuštenih marketinških aktivnosti proizvođača svih proizvoda koji su u dosegu Koda SZO-a				
<p><u>Opis mjere:</u> U RH na snazi je Zakona o provedbi Uredbe (EU) br. 609/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 12. lipnja 2013. o hrani za dojenčad i malu djecu, hrani za posebne medicinske potrebe i zamjeni za cjelodnevnu prehranu pri redukcijskoj dijeti („Narodne novine“, broj 69/17 i 114/18), no postoje primjeri u kojima se odredbe navedenog Zakona ne primjenjuju u potpunosti. Prema Kodu SZO-a i pripadajućih rezolucija SZS-a osim proizvođača hrane namijenjene prehrani dojenčadi i male djece on obuhvaća proizvođače dudu, duda varalica, bočica za hranjenje dojenčadi, proizvođača dječjih kašica i drugih proizvoda namijenjenih dohrani dojenčadi.</p>				
<i>Aktivnost 1: Praćenje nepridržavanja marketinških i drugih nedopuštenih aktivnosti proizvođača dječje hrane, duda, duda varalica, bočica u skladu s odredbama postojećih zakona u RH i Koda SZO-a s pripadajućim rezolucijama SZS-a</i>				
Nositelj provedbe	Pokazatelji rezultata	Financijska sredstva	Početa vrijednost	Ciljana vrijednost
<p>Nositelj: MZ</p> <p>Sunositelji: Pravobraniteljica za djecu, International Breastfeeding Action Network (IBFAN) grupe za RH, ostali zainteresirani OCD-ovi</p>	Broj i načini kršenja zakonskih odredbi proizvođača koji se nalaze u dosegu Koda SZO-a s pripadajućim rezolucijama SZS-a i postojećeg zakonodavstva RH koje se odnosi na navedenu problematiku	MZ – uz redovit rad zaposlenika, aktivnost A618207.	Nije bilo izvještaja državnih tijela o kršenju Koda SZO-a i pripadajućih rezolucija SZS-a i postojećeg zakonodavstva RH, postoji izvješće nevladine udruge RODA.	Podnesen godišnji izvještaj državnih tijela o kršenju Koda SZO-a i pripadajućih rezolucija SZS-a i postojećeg zakonodavstva RH.

Cilj 9: Sustav praćenja i evaluacije u programima zaštite, promicanja i potpore dojenju u RH

Podcilj 1.: Osigurati održivost izvješćivanja o prehrani dojenčadi i male djece u bolničkom i izvanbolničkom sustavu

Podcilj 2.: Praćenje podataka o prikupljanju i distribuciji darovanog humanog mlijeka u BHM-u

Podcilj 3.: Praćenje podataka o provedenoj evaluaciji u programima dojenja u bolničkom zdravstvenom sustavu, sustavu primarne zdravstvene zaštite te dojenju dojenčadi i male djece u izvanrednim situacijama i praćenje podataka o kršenju Koda SZO-a

Mjera 1.: Osigurati održivost izvješćivanja o prehrani dojenčadi i male djece u bolničkom sustavu (rodilištima)

Mjera 2.: Osigurati održivost izvješćivanja o prehrani dojenčadi i male djece u izvanbolničkom sustavu

Mjera 1.: Praćenje broja darivateljica humanog mlijeka, prikupljenih i distribuiranih količina darovanog humanog mlijeka u BHM-u

Mjera 1.: Praćenje broja provedenih ocjena u programima zaštite, promicanja i potpore dojenju u bolničkom zdravstvenom sustavu

Mjera 2.: Praćenje broja provedenih ocjena u programima zaštite, promicanja i potpore dojenju u izvanbolničkom zdravstvenom sustavu

Mjera 3.: Evaluacija u programima zaštite, promicanja i potpore dojenju tijekom izvanrednih situacija

Mjera 4.: Praćenje kršenja Koda SZO-a i pripadajućih rezolucija SZS na nacionalnoj razini, uz praćenje nedozvoljenih marketinških aktivnosti proizvođača svih proizvoda koji su u dosegu Koda SZO-a

Aktivnost 1: Praćenje podataka o učestalosti dojenja u rodilištima iz obrasca JZ-POR-a te uskladiti i prilagoditi definicije prehrane dojenčadi i male djece s definicijom SZO-a

Aktivnost 1: Podatak o prehrani dojenčadi i male djece usklađen s definicijom prehrane SZO-a uključiti u komunikacijsku poruku koja se iz djelatnosti za zdravstvenu zaštitu predškolske djece i obiteljske (opće) medicine šalje u CEZIH

Aktivnost 1: Praćenje količina prikupljenog darovanog humanog mlijeka u BHM-u u skladu s Pravilnikom o uvjetima u pogledu prostora, stručnih radnika, medicinsko-tehničke opreme i sustava kvalitete za obavljanje djelatnosti prikupljanja, uzimanja, testiranja, obrade, očuvanja, pohrane i raspodjele ljudskih tkiva i stanica („Narodne novine“, broj 80/13 i 138/23)

Aktivnost 1: Praćenje podataka o broju ponovo ocijenjenih rodilišta za stjecanje naziva RPD“

Aktivnost 2: Praćenje podataka o broju prvi put i ponovo ocijenjenih JINNJ/JINL-ova za stjecanje naziva „neo-RPD“

Aktivnost 3: Praćenje podataka o broju prvi put ocijenjenih rodilišta za stjecanje naziva „RPMD“

Aktivnost 4: Praćenje podataka o broju prvi puta i ponovno ocijenjenih dječjih odjela za stjecanje naziva „Bolnica/dječji odjel - prijatelj svakom djetetu“

Aktivnost 1: Praćenje podataka o broju prvi put ocijenjenih i ponovo ocijenjenih „Ordinacija primarne zdravstvene zaštite prijatelj dojenja“

Aktivnost 2: Praćenje podataka o broju prvi put ocijenjenih savjetovaništa za žene za stjecanje naziva „Savjetovanište za žene – prijatelj dojenja“ u ginekološkim ordinacijama iz primarne zdravstvene zaštite

Aktivnost 3: Praćenje podataka o broju prvi put ocijenjenih ljekarni za stjecanje naziva „Ljekarna prijatelj dojenja“

Aktivnost 1: Praćenje potpore prehrani dojenčadi i male djece podupirući par majka i dijete tijekom izvanrednih situacija uz osiguranje zaštite, promicanja i potpore dojenju te osiguranje odgovarajuće umjetne prehrane kada je to potrebno uz osobit naglasak na higijenskoj pripremi i čuvanju hrane te donacijama dojenačke hrane i pridržavanja Koda SZO-a.

Aktivnost 1: Praćenje nepridržavanja marketinških i drugih nedopuštenih aktivnosti proizvođača dječje hrane, dudu, dudu varalica, bočica sukladno odredbama postojećih zakona u RH i Koda SZO-a s pripadajućim rezolucijama SZS-a

Popis kratica:

ASOO – Agencija za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih

BHM – Banka humanoga mlijeka

CEZIH – Centralni zdravstveni informacijski sustav

IBCLC – međunarodno priznata savjetnica za dojenje (*International Board Certified Lactation Consultant*)

JINNJ/JINL – jedinice intenzivne neonatalne njege / jedinice intenzivnog neonatalnog liječenja

JLP(R)S – jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave

JZ-POR – prijava porođaja (prijava porođaja se radi na obrascu JZ-POR)

HUGPD – Hrvatska udruga grupa za potporu dojenju

HUSD – Hrvatska udruga IBCLC savjetnica za dojenje

HZJZ – Hrvatski zavod za javno zdravstvo

HZZO – Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje

KBC Zagreb – Klinički bolnički centar Zagreb

Kod SZO-a – međunarodni pravilnik o načinu reklamiranja i prodaje nadomjestaka za majčino mlijeko Svjetske zdravstvene organizacije

MRMSOSP – Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike

MZ – Ministarstvo zdravstva

Neo-RPD – „Rodilište prijatelj djece za odjele neonatologije“

NOT – Nacionalni ocjenjivački tim u programu „Rodilište prijatelj djece“ i programu „Savjetovalište za djecu prijatelj dojenja“ Ministarstva zdravstva

OCD – organizacije civilnog društva

Program – Nacionalni program za zaštitu i promicanje dojenja za razdoblje od 2024. do 2027. godine

RH – Republika Hrvatska

RODA – Udruga „Roditelji u akciji“

RPD – „Rodilište prijatelj djece“

RPMD – „Rodilište prijatelj majki i djece“

SDND – Savez društava „Naša djeca“ Hrvatske

SZO – Svjetska zdravstvena organizacija

SZS – Svjetska zdravstvena skupština

UNICEF – Fond Ujedinjenih naroda za djecu